

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

Sateenkaariperheet^{ry}

Toimintakertomus 2017

Hallituksen esitys kevätkokoukselle 24.3.2018

21

2

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

Sisältö

1.	Johdanto	3
2.	Vaikuttamistyö	3
	Kaikkien perheiden Suomi-hanke 2017–2019	5
	Yhteistyöverkostojen kehittäminen	5
	Kansainvälinen vaikuttamistyö	6
3.	Ammatillisen työn kehittäminen ja tiedon tuottaminen	7
	Ammatillinen koulutus sateenkaariperheistä	7
	Tutkimuksia ja selvityksiä sateenkaariperheiden hyvinvoinnista	8
	Väriä perhehoitoon -hanke 2016–2019	9
	Perhe-, parisuhde- ja eroneuvonnan kehittäminen	9
	Sateenkaariperheitä koskevat julkaisut	9
4.	Vertaistoiminta, perheiden tukeminen ja neuvonta	9
	Monimuotoista vertaistoimintaa perheille	9
	Vapaaehtoisesti toteutettua paikallistoimintaa 11 paikkakunnalla	11
	Leirimuotoinen vertaistuki palvelee koko Suomea	16
	Parisuhteita voimistava vertaistoiminta ennalta ehkäisee ongelmia	17
	Eroauttaminen ja vanhemmuuden tukeminen eron jälkeen	17
	Perheaikaa.fi -toiminta	17
	Vertaistoiminnan kehittäminen	18
	Perheiden ja perhettä suunnittelevien neuvonta	19
	Sateenkaariperheiden perhevalmennus	20
	Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet	21
	Yhteisöllinen ja kulttuurinen toiminta	21
	Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä	21
	Pride-tapahtumiin perheisisältöjä	21
5.	Perhesuhdekeskus tarjoaa hyvinvointia sateenkaarikansa perhesuhteisiin	22
	Perhesuhteita tukeva vertaistoiminta	22
	Ammatillinen tuki haastavissa perhetilanteissa	23
6.	Tukipalvelut	24
	Jäsenpalvelujen kehittäminen	24
	Viestintä	24
	Hallinto	25
	Henkilöstö	25
	Toimitilat	25
	Talous	25
7.	LIITE 1: Koulutukset	26
8.	LIITE 2: Kaikkien Perheiden Suomi –hankkeen toimintakertomus	29

68 1. Johdanto

69

70 Sateenkaariperheet ry on lastensuojelu- ja perhejärjestö, joka tekee

- 71 • Ihmisoikeustyötä
- 72 • Perhepolitiikan kehittämistyötä
- 73 • Lapsi-, perhe- ja nuorisotyötä
- 74 • Sosiaali-, terveys- ja koulutuspalveluiden kehittämistyötä
- 75 • Moninaisuuskasvatustyötä

76 Sateenkaariperheet ry kuuluu jäsenenä Lastensuojelun Keskusliittoon, Setaan, Ilgaan, Nelfaan,
77 Transgender-Europeen, Parisuhdekeskus Katajaan, Sosteen ja Väestöliittoon.

78 Sateenkaariperheet ry:n toimintavuosi 2017 oli yhdistyksen kahdeskymmenes.

79

80 2. Vaikuttamistyö

81

82 Yhteiskunnallisen vaikuttamistyön pohjana toimii yhdistyksen kevätkokouksen vuonna 2014
83 vahvistama 'Perhepoliittiset tavoitteet 2014–2019' -tavoiteohjelma. Perhepoliittiset tavoitteet
84 koostuvat 11 tavoitealueesta. Ensimmäistä kertaa tavoitteille asetettiin myös painopisteet
85 seuraavalla vaalikaudelle. Toiseksi painopistealueeksi otettiin useamman kuin kahden
86 vanhemman perheet ja toiseksi miehet ja miesten perheellistymismahdollisuudet. Uudeksi
87 tavoitteeksi nostettiin esimerkiksi yhdenvertaisen sijaissynnytyslain säätäminen Suomeen.

88

89 Edellisenä vuonna eduskuntaan jätettyä kansalaisaloitetta äitiyslaista käsiteltiin lakivaliokunnassa
90 koko vuoden ajan. Keväällä yhdistystä kuultiin aloitteen edustajana avoimessa kuulemisessa.
91 Syksyllä yhdistys oli kuultavana asiantuntijana. Sateenkaariperheet ry koordinoi kampanjaa, jossa
92 oli mukana laaja joukko yhteistyökumppaneita. Kampanja piti asian jatkuvasti myös julkisessa
93 keskustelussa aktiivisella mediatyöskentelyllä. Keskustelua poliitikkojen kanssa käytiin läpi vuoden
94 aktiivisesti.

95

96 Lapsen huolto- ja tapaamislain uudistushanke oli käynnissä koko toimintavuoden ajan.
97 Sateenkaariperheet ry:llä oli hankkeen seurantar ryhmässä edustus, jota kautta päästiin
98 vaikuttamaan uudistuksen jokaiseen vaiheeseen erittäin menestyksellisesti. Loppuvuodesta
99 ilmestyi työryhmän mietintö, joka täytti yhdistyksen tavoitteet harvinaisen hyvin. Sosiaaliselle
100 vanhemmalle esitettiin tapaamisoikeutta ja vanhemmille suurempaa sopimusvapautta lapsen
101 asumisesta, huollosta ja tiedonsaannista myös muulle kuin vanhemmalle. Asian yksityiskohdista
102 lausuttiin kuitenkin loppuvuodesta.

103

104 Alkuvuodesta toteutettiin laaja tiedotuskampanjaa avioliittolain uudistumisen tuomista muutoksista
105 yhteistyössä Setan ja Kelan kanssa. Tasa-arvoinen avioliittolaki astui voimaan maaliskuun alusta.

106

107 Alkuvuodesta luotiin vaikuttamissuunnitelma sijaissynnytyksen saamiseksi poliittiselle agendalle.
108 Yhteistyössä Simpukan ja Kohtuuttomien kanssa järjestettiin keskustelutilaisuus
109 pikkuparlamentissa, julkaistiin useita mielipidekirjoituksia ja syötettiin teemaa median
110 käsiteltäväksi. Aloitettiin tutkimusseminaarin järjestelyt.

111

112 OM:n työryhmä antoi nimilain uudistuksesta mietinnön, joka ei juuri lainkaan huomioinut
113 sukupuolen moninaisuuden vaatimuksia ja toivottua huonommin perheiden moninaisuutta. Asiaan
114 pyrittiin vaikuttamaan lausunnoilla ministeriölle ja lakivaliokunnalle. Asiasta järjestettiin
115 TransHelsinki –viikon keskustelutilaisuus yhdessä kumppanien kanssa.

116

117 Hallitus ryhtyi valmistelemaan perhevapaaudistusta alkusyksystä. Vietiin perheiden
118 moninaisuuden huomioimisen näkökulmaa lukuisia eri reittejä päättäjien huomioon.
119 Perhevapaaudistuksen rauettua työ kuitenkin kantoi hedelmää, koska päättäjät olivat valmiita
120 parantamaan monimuotoisten perheiden vapaita vaikka kokonaisuudistus jäi toteuttamatta.
121
122 Yhdenvertaisuusvaltuutettu vei naisparien hedelmöityshoitosyrjintätapauksen lautakunnan
123 käsiteltäväksi loppuvuodesta 2015. Päätös tuli viimein loppuvuodesta 2016 ja se oli langettava.
124 Klinikat kuitenkin kiistivät asian ja valittivat alkuvuodesta 2017 hallinto-oikeuteen, jonka päätöstä ei
125 tullut vuoden 2017 puolella.
126
127 Vaikuttamistyötä translain saamiseksi uuden hallituksen ohjelmaan on tehty Amnestyn vetämän
128 verkoston kanssa yhteistyössä. Yhdistys on kiinnittänyt erityistä huomiota siihen, miten trans- ja
129 vanhemmuuslakien pykälät vaikuttavat transihmisten lasten oikeusturvaan. Toiminnanjohtajan
130 puheenjohtama lapsiasiavaltuutetun työryhmä järjesti marraskuussa pyöreää pöydän keskustelun
131 lapsen itsemäärämisoikeudesta sukupuoleen. Keskustelulla pyrittiin valmistautumaan lasten
132 huomioimiseen tulevassa translain uudistuksessa.
133
134 Toimintavuoden aikana valmistauduttiin Lapsen oikeuksien sopimuksen raportointiin. Alkuvuodesta
135 annettiin lausunto Lastensuojelun Keskusliitolle järjestöjen varjoraporttia varten, ja toukokuussa
136 annettiin lausunto Ulkoministeriölle valtion raportin valmistelua varten.
137
138 Yhdistys jatkoi vaikuttamistyötään myös adoptiolautakunnan täysistunnossa, jossa saeurattiin
139 toimintavuoden aikana miten yhteisen adoption mahdollistuminen alkuvuodesta samaa sukupuolta
140 oleville pareille eteni palvelujärjestelmässä. Adoptioerheet ry:n kanssa suunniteltiin yhteistä
141 vaikuttamis-, tiedottamis- ja vertaistoimintaa samaa sukupuolta oleville adoptiohakijoille ja –
142 vanhemmille.
143
144 Yhdistys osallistui myös aktiivisesti kansainväliseen vaikuttamistyöhön yhdessä muiden
145 eurooppalaisten sateenkaariperhejärjestöjen eli Nelfan, Ilga-Euroopan ja kansainvälisen
146 sateenkaariperhepäivän koordinaatioryhmän kanssa.
147
148 Lausunnot
149
150 Konservatiivihallituksen aikana ei juurikaan ole valmisteltu lakialoitteita, jotka liittyisivät
151 sateenkaariperheiden aseman parantamiseen.
152
153 • Lausunto lapsenhuoltolain uudistuksesta oikeusministeriölle 23.11.2017
154 • Lausunto nimilain uudistamisesta lakivaliokunnalle 18.10.2017
155 • Lausunto nimilain uudistustyöryhmän mietinnöstä oikeusministeriölle 2.6.2017
156 • Huomioita lapsen oikeuksien sopimuksen määräaikaissäraportoinnista Suomessa
157 Ulkoasianministeriölle 5.5.2017
158 • Lausunto äitiyslaista lakivaliokunnalle 20.4.2017
159 • Lausunto oikeusministeriölle avioliittoasetuksen muuttamisesta 16.1.2017
160
161 Yhdessä Monimuotoiset perheet -verkoston kanssa annetut lausunnot:
162 • Perhe-eläketyöryhmä, STM, 13.4.2017
163 • Äitiyslaki, lakivaliokunta 24.4.2017
164 • Nimilaki, STM, 16.6.2016
165 • Laki lastenhoidon tuista, STM, 14.8.2017
166 • STM Perhevapaaudistuksen kick off (pyydetty puheenvuoro) 26.9.2017
167 • Oheishuoltajuus, perhevapaat, huolto- ja tapaamisoikeus, Oikeusministerin tapaaminen
168 4.10.2017
169 • Nimilaki, lakivaliokunta 5.10.2017
170 • Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta, OM, 24.11.2017

- 171 • STM Perhevapaaudistuksen kuuleminen (pyydetty puheenvuoro) 21.12.2017

172

173 Tiedotteet ja kannanotot

- 174 • Mielopidekirjoitus: Sijaissynnytystä koskeva lainsäädäntö pitäisi saada ajan tasalle HS
175 13.5.2017
- 176 • Tiedote: Tässä 5 asiaa, jotka avioliittolain jälkeen ovat paremmin 20.1.2017
- 177 • Tiedote: Sateenkaariperheet ry - 20 vuotta lapsen asialla 25.10.2017
- 178 • Tiedote: Elämäntyöpalkinto Kaisa Niittyselle sateenkaariperheiden eteen tehdystä työstä
179 30.10.2017
- 180 • Tiedote: Sateenkaariperheet mukana Mikkeli Pridessa 23.11.2017

181

182 Edustukset

- 183 • Toiminnanjohtaja toimi adoptiolautakunnan täysistunnon jäsenenä (varajäsen Anna Moring)
- 184 • Toiminnanjohtaja toimi Lapsiasiain neuvottelukunnan jäsenenä (kausi 2015–2019)
- 185 • Toiminnanjohtaja toimi Lapsiasiain neuvottelukunnan HLBTI ja lapset -työryhmän
186 puheenjohtajana (kausi 2015–2019), projektipäällikkö ja tutkija jäsenenä
- 187 • Projektipäällikkö toimi Lain lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta seurantatyöryhmässä
188 (OM)
- 189 • Projektipäällikkö toimi yhdistyksen edustajana Kuluttajaparlamentin tarkkailijajäsenenä
190 (Kuluttajaliitto)
- 191 • Toiminnanjohtaja toimi yhdistyksen edustajana Monimuotoiset perheet –verkostossa
- 192 • Puheenjohtaja toimi Setan kv-työryhmän jäsenenä
- 193 • Toiminnanjohtaja ja puheenjohtaja toimivat yhdistyksen edustajina Ilga-Europen
194 vuosikokouksessa Varsovassa
- 195 • Projektipäällikkö toimi yhdistyksen edustajana Perhejärjestöjen yhteistyöfoorumissa
- 196 • Vertaistoiminnan koordinaattori toimi yhdistyksen edustajana Väestöliiton Perhenetti-
197 hankkeen koordinaatioryhmässä
- 198 • Vertaistoiminnan koordinaattori toimi Sinuiksi-hankkeen asiantuntijaryhmässä
- 199 • Koulutussuunnittelija toimi Rainbow Rights –hankkeen ohjausryhmässä
- 200 • Hallituksen jäsen Juha-Pekka Hippi toimi Nelfan hallituksen jäsenenä ja yhdistyksen
201 edustajana Nelfan vuosikokouksessa

202

203 **Kaikkien perheiden Suomi-hanke 2017–2019**

204 Kaikkien Perheiden Suomi –hanke sai kolmevuotisen jatkorahoituksen Stealta. Kyseessä on
205 vuosina 2017–2019 toimiva vaikuttamistyön hanke, jonka takana on Monimuotoiset perheet -
206 verkosto ja sen kymmenen jäsenjärjestöä. Sateenkaariperheet ry hallinnoi hanketta verkoston
207 puolesta. Useat verkoston perhepoliittisista tavoitteista edistävät suoraan tai välillisesti yhdistyksen
208 perhepoliittisia tavoitteita. Äitiyslain säätäminen on yksi verkoston itselleen ottama tavoite, jota
209 hanke voi aktiivisesti edistää. Hanke on erittäin keskeinen osa yhdistyksen vaikuttamistyötä. Se ei
210 korvaa yhdistyksen tekemää työtä, vaan täydentää sitä ja antaa tukea ja leveämmät hartiat kun
211 niitä tarvitaan. Hanke inspiroi, ideoi ja lietsoo verkoston järjestöjen tekemää vaikuttamistyötä. Iso
212 osa yhdistyksen perhepoliittisista tavoitteista on kuitenkin sellaisia, joihin verkosto ja hanke eivät
213 juurikaan voi antaa tukeaan. Hankkeen toimintakertomus 2017 löytyy kokonaisuudessaan tämän
214 toimintakertomuksen liitteestä.

215

216 **Yhteistyöverkoston kehittäminen**

217 Strateginen verkostoituminen on ollut jo pitkään yhdistyksen vaikuttamistoiminnan kulmakiviä.
218 Toimintavuoden aikana käynnistettiin runsaasti uusia yhteistyöverkostoja ja kehitettiin olemassa
219 olevia.

220

221

222

223

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

237

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

248

249

250

251

252

253

254

255

256

257

258

259

260

261

262

263

264

265

266

- Lapsiasiavaltuutetun kanssa yhteistyö on vakiintunut hyvin kiinteäksi, kun valtuutettu perusti HLBTI ja lapset -työryhmän ja kutsui yhdistyksen toiminnanjohtajan sen puheenjohtajaksi kaudelle 2015-2019.
- Yhdenvertaisuusvaltuutetun kanssa tehtiin vuonna 2017 yhteistyötä ennen kaikkea hedelmöityshoitosyrjinnän kitkemiseksi.
- Mannerheimin Lastensuojeluliiton rooli yhdistyksen kumppanina on kasvanut entisestään. Yhteistyötä on tehty vaikuttamistoiminnassa (esim äitiyslaki), tutkimushankkeessa ja MLL:n lasten puhelimen kanssa.
- Perhehoitohankkeen suunnittelemiseksi kerätty laaja verkosto perhehoidon alalla toimivia järjestöjä ja kuntia teki yhteistyötä ja valmisteli hankesuunnitelman Väriä perhehoitoon – sateenkaarikansa lastensuojelun perhehoidon resurssiksi. Hankkeelle haettiin Stean avustusta, jota ei vielä myönnetty vuoden 2017 haussa.
- Kansanedustajien HLBTI-työryhmä on uusi merkittävä yhteistyökumppani, esimerkiksi avioliittolain, translain ja äitiyslain osalta.
- Toimintavuoden aikana verkostoiduttiin Simpukan, Kohtuuttomat ry:n ja Väestöliiton kanssa sijaissynnytyslainsäädännön edistämiseksi.
- Ihmisoikeusjärjestöjen Amnesty ja Ihmisoikeusliitto kanssa tehtiin yhä tiiviimpää vaikuttamisyhteistyötä, ennen kaikkea translain ja äitiyslain osalta.
- Yhdistys jatkoi syksyllä 2015 perustetun äitiyslaki-kampanjan yhteistyöverkoston koordinoitua kansalaisaloitteen tukemiseksi ja tiedottamiseksi.
- *Monimuotoiset perheet -verkosto* on kymmenen perhejärjestön verkosto, joka käynnisti yhteisen vaikuttamistyön hankkeen vuonna 2013. Yhdistyksen merkittävin yhteistyöverkosto.
- Tutkimushankkeen käynnistymisen myötä aktiivista tutkimusyhteistyötä on tehty THL:n, Väestöliiton Väestöntutkimuslaitoksen, Tampereen yliopiston Hoitotieteen, MLL:n, Suomen Mielenveysseuran ja Lastensuojelun Keskusliiton kanssa.
- Seta ry on yhdistyksen kattojärjestö ja vaikuttamistyön kumppanina kaikista merkittävin. Sateenkaariperheet ry:n työ niveltyy Setan toimintaan hyvin saumattomasti.
- *Väestöliiton* kanssa yhteistyössä jatkettiin perheaikaa.fi –palvelun yhteistä tuottamista. Väestöliiton kanssa yhteistyössä on käynnissä myös yhdistyksen tutkimushanke. Väestöliitto oli aktiivinen äitiyslakikampanjassa.
- Lastensuojelun Keskusliitto on yhdistyksen tutkimushankkeen ja perhehoitohankkeen kumppani. Lisäksi keskusliitto on keskeinen kumppani vaikuttamistyössä.
- Perhesuhdekeskus kehittänyt aloitteellisenä ja aktiivisena osapuolena Setan jäsenjärjestöjen yhteistyötä liittyen palveluohjaukseen ammatillisen tuen tarjoajien kesken ja ryhmänohjaajakoulutukseen
- Perhesuhdekeskuksen myötä yhteistyötä on tehty aiempaa laajemmin pari- ja perhesuhteiden hyvinvointiin ja eroauttamiseen liittyvien toimijoiden kanssa (mm. kirkon perheneuvonta, Sininauhaliiton erotyö, pk-seudun eropalvelut, Parisuhdekeskus Kataja)

Muita tärkeitä yhteistyökumppaneita, joiden kanssa on toimittu aktiivisesti vuoden 2017 aikana, ovat ainakin Trasek ry, Regnbågsankan ja joukko Setan paikallisjärjestöjä.

Kansainvälinen vaikuttamistyö

Vuoden 2017 aikana yhdistys toimi aktiivisesti Euroopan sateenkaariperheyhdistysten kattojärjestössä Nelfassa (Network of European LGBT Families Associations), jonka perustajajäsen yhdistys on. Yhdistyksen hallituksen jäsen Juha-Pekka Hippi toimi Nelfan hallituksen jäsenenä. Muita kansainvälisen vaikuttamistyön tärkeitä kumppaneita (ja

267 kattojärjestöjä) ovat Transgender Europe, Ilga ja ennen kaikkea sen eurooppalainen osasto, Ilga-
268 Eurooppa. Yhdistyksen kv-aktivistit toimivat myös Setan kv-työryhmässä. Yhdistys osallistui Nelfan
269 ja Ilga-Euroopan vuosikokouksiin.

270 Nelfa ja sen sisarjärjestöt muilla mantereilla järjestivät kuudetta kertaa Kansainvälisen
271 sateenkaariperhepäivän 6.5.2017. Sateenkaariperhepäivän tapahtumia järjestettiin kuudella
272 paikkakunnalla.

273
274

275 3. Ammatillisen työn kehittäminen ja tiedon tuottaminen

276

277 **Ammatillinen koulutus sateenkaariperheistä**

278
279

280 Vuonna 2017 koulutustoimintaa toteutettiin osin opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittaman
281 koulutushankkeen Sateenkaariperheet ja ammatillinen osaaminen puitteissa ja osin sisällytettynä
282 yhdistyksen perustoimintaan. Hankekausi päättyi virallisesti 30.9., mutta hankkeen
283 koulutussuunnittelija Sanna Nevalan työsuhde päättyi jo 30.4.2017. Koulutusten koordinointi siirtyi
284 1.5. alkaen yhdistyksen järjestösihteerille Laura Valomalle.

285

286 Koulutushankkeen aikana koulutukset kohdennettiin erityisesti varhaiskasvatukseen ja koulun
287 ammatillisiin ja tavoitteena oli lisätä tietoa sateenkaariperheistä, osaamista sateenkaariperheiden
288 kohtaamiseen sekä taitoa käsitellä sateenkaariperheiteemoja lasten ja nuorten kanssa. Tämän
289 lisäksi tavoitteena oli mm. viedä sateenkaariperheen kohtaamisen koulutussisältöjä eri tavoin
290 osaksi tulevien ammattilaisten peruskoulutusta sekä jalkauttaa esi- ja perusopetuksen uusia
291 opetussuunnitelmia perheiden monimuotoisuuden osalta. Hankkeen tavoitteet saavutettiin erittäin
292 hyvin. Koulutushankkeesta raportoitiin erikseen loppuraportissa, joka on luettavissa yhdistyksen
293 verkkosivuilla.

294

295 Koulutushankkeessa tehtiin aktiivisesti kohdennettua koulutusmarkkinointia, mutta kevään aikana
296 markkinointia vähennettiin koulutushankkeen päättymisen vuoksi. Hankkeen aikana koulutukset
297 olivat maksuttomia ja kouluttamisesta vastasi pääasiallisesti koulutussuunnittelija sekä koulutetut
298 vapaaehtoiset. Hankkeen päättymisen jälkeen koulutukset muuttuivat jälleen maksullisiksi
299 (100e/45min), ja kouluttajina toimivat yhdistyksen työntekijät sekä koulutetut vapaaehtoiset. Lisäksi
300 kouluttajina toimivat vuoden 2017 aikana muut asiantuntijat ja yhteistyökumppanit.

301 Koulutusmarkkinoinnin lopettamisen ja koulutusten maksullisuuden johdosta koulutuskysyntä on
302 vähentynyt koulutushankkeen päätyttyä.

303

304 Ammatillisia koulutuksia järjestettiin vuonna 2017 yhteensä 34 kappaletta 13 eri paikkakunnalla
305 ympäri Suomen. Koulutuksilla (yht. 73 oppituntia) tavoitettiin 1130 perheitä työssään kohtaavaa
306 ammattilaista tai tulevaa ammattilaista.

307

308 Lähes kaikki koulutukset olivat toimijakohtaisia koulutuksia. Koulutushankkeen päätösseminaarina
309 järjestettiin avoin koulutus Sukupuolen moninaisuus, perhe ja lapset. Koulutus toteutettiin
310 toukokuussa Tampereella yhteistyössä Setan Transtukupisteen kanssa. Perheaikaa.fi-sivuston
311 kaikille avoimet verkkoluennot ovat tavoittaneet myös ammattilaisia. Verkkoluentojen teemoja
312 olivat

- 313 • Suomalaisten sateenkaariperheiden lasten ja nuorten hyvinvointi (tutkimushanke)
- 314 • Eläminen suomalaisessa sateenkaariperheessä: Lasten ja nuorten kokemukset (tutkimushanke)
- 315 • Sateenkaariperheen lapsi aloittaa päivähoitossa (koulutushanke)
- 316 • Päivähoito ja sateenkaariperheet (koulutushanke).
- 317

318

319 Parisuhdekeskus Katajan kanssa toteutettiin yhteinen alaseminaari Sateenkaarirakkaussuhteista
320 Emma ja Elias -ohjelman Parisuhteen tukeminen lapsiperheissä -seminaaripäiviin.
321

322 Yhdistyksen koulutuksista saatu palaute on ollut erinomaista. Koulutussisältöjä on kehitetty
323 aktiivisesti koulutuspalautteen, tutkimushankkeesta saadun tiedon ja perheiden kokemusten
324 pohjalta.
325

326 Yhdistyksen oppaita ja esitteitä jaettiin runsaasti koulutusten yhteydessä. Keväällä yhdistyksessä
327 tuotettiin ja julkaistiin kuusi lyhyttä sateenkaariperhevideota, joita hyödynnettiin myös
328 ammatillisissa koulutuksissa. Vuoden 2017 alussa Seta julkaisi uuden Opitaan yhdessä! -oppaan
329 sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuudesta opettajille, ja oppaan työstämiseen
330 osallistuttiin sateenkaariperhe-näkökulmasta.

331 Vapaaehtoiskouluttajien verkostoa vahvistettiin ja osaamista kehitettiin yhdistyksen
332 koulutustoiminnan jatkuvuuden ja laadun takaamiseksi koulutushankkeen päätyttyä. Kevään
333 aikana koulutussuunnittelija perehdytti vapaaehtoiskouluttajia mm. käymällä kouluttamassa
334 yhdessä heidän kanssaan. Lisäksi vapaaehtoiskouluttajille järjestettiin huhtikuussa kahden päivän
335 täydennyskoulutus Helsingissä. Vuoden lopussa vapaaehtoiskouluttajia oli yhteensä 13kpl
336 Kotkassa, Oulussa, Helsingissä, Vaasassa, Kuopiossa ja Jyväskylässä. Heistä yhdeksän koulutti
337 omilla paikkakunnillaan vuoden 2017 aikana.

338 Vuoden aikana kartoitettiin rahoitusmahdollisuuksia uudelle koulutushankkeelle. Heti alkuvuodesta
339 haettiin rahoitusta yhdessä Setan kanssa yhteiselle koulutushankkeelle Opetushallituksen
340 opetustoimen henkilöstön täydennyskoulutus -rahoituksesta. Hankkeen suunnitteluun osallistui
341 myös Regnbågsankan rf. Hankkeen teemana olisi ollut sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen
342 ja sateenkaariperheiden moninaisuus varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiossa, mutta
343 rahoitusta ei saatu. Opetushallituksen palautteen mukaan hankesuunnitelma oli laadittu
344 sisällöllisesti erittäin hyvin, mutta taloussuunnitelmaa olisi pitänyt tarkistaa, jos olisi halunnut hakea
345 rahoitusta uudelleen seuraavalla kierroksella. Työntekijäresurssien vähyyden vuoksi vuoden 2017
346 lopulla päätettiin, että uutta rahoitusta ei haeta, sillä kyseisen hankkeen ei olisi ollut mahdollista
347 työllistää omaa hanketyöntekijää, vaan koordinointi olisi jäänyt yhdistyksen työntekijöille muiden
348 työtehtävien lisäksi.

349

350 Tutkimuksia ja selvityksiä sateenkaariperheiden hyvinvoinnista

351

352 Sateenkaariperheiden lasten hyvinvointi 2014–2018 -tutkimushankkeessa työskenteli tutkija Kia
353 Aarnio. Kevään 2017 aikana analysoitiin tilastollisin ja laadullisin menetelmin sateenkaariperheiden
354 10–12-vuotiaiden lasten ja 13–18-vuotiaiden nuorten laajojen kyselyiden vastauksia, jotka on
355 kerätty syys–joulukuussa 2015. Tuloksista ja niiden perusteella vedettävistä johtopäätöksistä
356 laadittiin laaja tutkimusraportti, joka julkaistiin kesäkuussa Väestöliiton julkaisusarjassa (Aarnio,
357 Kallinen, Kylmä, Solantaus & Rotkirch, 2017). Raportti sisältää myös vuonna 2016 toteutetun 7–
358 10-vuotiaiden lasten haastattelututkimuksen tulokset ja niiden johtopäätökset.

359 Syksyllä 2017 sekä alkuvuodesta 2018 analysoitiin sateenkaariperheiden 7–18-vuotiaiden lasten
360 vanhempien laadullinen ja määrällinen kyselyaineisto, joka on kerätty syys–joulukuussa 2015 sekä
361 kesä–marraskuussa 2016. Tuloksista ja niiden johtopäätöksistä kirjoitettiin laaja tutkimusraportti,
362 joka julkaistiin Väestöliiton julkaisusarjassa maaliskuussa 2018 (Aarnio, Kylmä, Solantaus &
363 Rotkirch, 2018). Tammikuussa 2018 järjestettiin fokusryhmä, jossa sateenkaariperheiden
364 vanhemmat keskustelivat tutkimustuloksista tutkijan kanssa. Kyselytutkimusten ja
365 fokusryhmätyöskentelyn perusteella laadittiin maaliskuussa 2018 toimenpide-ehdotukset, jotka
366 julkaistiin samaan aikaan vanhempien tutkimusraportin kanssa.

367 Tutkimushankkeen yhteistyökumppaneiden muodostama ohjausryhmä, johon kuuluu Väestöliitto,
368 THL, MLL, LSKL, Suomen Mielenterveysseura sekä Tampereen yliopiston Terveystieteiden

369 yksikön hoitotieteen laitos, kokoontui kerran vuoden 2017 aikana. Yhteistyötä tehtiin Jyväskylän
 370 yliopiston tutkijan Annukka Lahden kanssa liittyen sateenkaariparien eroihin ja sateenkaari-
 371 ihmisten perhesuhteisiin. Tutkimushankkeen puitteissa pidettiin kuusi tieteellistä esitystä:
 372 toukokuussa Transseminaarissa Tampereella ja kahtena Väestöliiton Perheaikaa-nettiluentona,
 373 kesäkuussa osana Pride-viikon ohjelmaa ja tutkimusraportin julkaisuseminaarissa sekä
 374 marraskuussa Väestöliiton tutkijaseminaarissa. Raportin julkaisun yhteydessä annettiin useita TV-,
 375 radio- ja lehtihaastatteluja. Tutkimushankkeen rahoittaa OKM.

376 Tutkimushankkeen lisäksi yhdistys tukee sateenkaariperheitä koskevaa tutkimus- ja
 377 kehittämistoimintaa neuvomalla opinnäytetyöntekijöitä, konsultoimalla tutkimushankkeita,
 378 listaamalla nettisivuilla tutkimustarpeita ja etsimällä vapaaehtoisia tutkimukseen osallistujia.
 379 Vuoden 2017 aikana yhdistys neuvoi noin 50 kertaa opinnäytetyön tekijöitä. Opiskelijat perehtyvät
 380 sateenkaariperheteemoihin ja toimivat omissa opiskeluryhmissään sateenkaariperhetietouden
 381 asiantuntijoina ja kouluttajina. Suuri osa neuvottavista on valmistumassa sosionomiksi, osa muun
 382 muassa kättilöiksi ja kasvatustieteen maistereiksi. Vuonna 2017 valmistui AMK-opinnäytetyö, jossa
 383 analysoitiin yhdistyksen keräämä kyselyaineisto sosiaalisten vanhempien kokemuksista (Takala,
 384 2017), sekä pro gradu -tutkielma sateenkaariperheiden yli 18-vuotiaiden lasten kokemuksista
 385 (Salow, 2017), joiden tekoprosessiin yhdistyksen tutkija osallistui.

386

387 **Väriä perhehoitoon -hanke 2016–2019**

388 Hankkeelle ei saatu rahoitusta. Hankkeen toimintoja ei ole kyetty järjestämään muulla
 389 rahoituksella. Omien työntekijöiden työpanos ei ole muiden tehtävien ohessa riittänyt hankkeessa
 390 suunniteltujen toimenpiteiden tekemiseen. Yritetään hakea hankkeelle uudestaan rahoitusta.

391

392 **Perhe-, parisuhde- ja eroneuvonnan kehittäminen**

393 Perhe-, parisuhde- ja eroneuvonnan ammatillista kehittämistyötä on tehty ennen kaikkea osana
 394 Perhesuhdekeskus-toimintaa (ks luku 5).

395

396 **Sateenkaariperheitä koskevat julkaisut**

397 Toimintavuoden aikana julkaistiin seuraavat materiaalit:

- 398 • Tutkimusraportti: Sateenkaariperheiden lasten ja nuorten hyvinvointi ja kokemukset (266s.)
- 399 • Uusintapainokset koululaisen oppaasta, ero-oppaasta sekä oppaasta kouluille ja
- 400 päiväkodeille
- 401 • Viisi noin 5-minuttista videota erilaisista sateenkaariperheistä (tuotettiin osana perheaikaa.fi
- 402 –toimintaa)

403

404

405 **4. Vertaistoiminta, perheiden tukeminen ja neuvonta**

406

407

408 **Monimuotoista vertaistoimintaa perheille**

409

410 **Sukupuoleltaan moninaisten perheet**

411 Toimintavuoden vuositeemana olivat perheet, joissa vähintään yksi vanhemmista kuuluu
 412 sukupuolivähemmistöön. Toiminnan kehittämisen tueksi ja pohjaksi muodostettiin sukupuolen
 413 moninaisuuden työryhmä, jonka tehtävänä oli kartoittaa tarpeita ja toiveita muun muassa
 414 vertaistoiminnan, kouluttamisen ja vaikuttamistyön suhteen. Ryhmä, johon ilmoitautui mukaan

415 yhdeksän henkilöä, kokoontui yhden kerran. Ryhmän koollekutsuja joutui vetäytymään vastuusta
416 elämänmuutosten vuoksi. Työryhmän tueksi perustettiin facebook-ryhmä, jossa käytiin hiljaiseen
417 keskustelua.

418 Kaksi innokasta ryhmänvetäjää koulutettiin Setan ryhmänohjaajakoulutuksessa, joka oli suunnattu
419 ihmisille, jotka vetävät ryhmiä sukupuolivähemmistöille. Nämä kaksi koulutettua ryhmänohjaajaa
420 käynnistivät ryhmän sukupuolivähemmistöön kuuluville vanhemmille tai vanhemmuutta
421 suunnitteleville. Ryhmän ensimmäinen kokoontuminen pidettiin heinäkuussa Helsinki Pride -
422 viikolla. Molemmat ryhmänvetäjät saivat loppukesästä perheellisäystä, minkä vuoksi ryhmän
423 kokoontumiset jäivät ensimmäisenä vuotena kahteen tapaamiskertaan suunnitellun kolmen sijasta.

424 TransHelsinki-viikolla järjestettiin perhetapaaminen Espoon Duudson Parkissa ja
425 sukupuolivähemmistöön kuuluvien vanhempien ja vanhemmuudesta haaveilevien vertaisryhmä.
426 Nettiryhmä perheellisille transihmisille ja heidän kumppaneilleen alkoi TransHelsinki-viikon
427 päätteeksi. TransHelsingin tiedotuskanavia haluttiin hyödyntää ryhmän ilmoittautumisen ajan.
428 Yhdessä muiden järjestäjätahojen kanssa järjestettiin kynttilämielenosoitus ja tehtiin kannanotto,
429 jossa ihmisoikeusjärjestöt vaativat transihmisten syrjinnän lopettamista kansainvälisenä
430 transmuistopäivänä.

431 Vuonna 2016 toteutettiin nettikysely Sukupuolen moninaisuus ja vanhemmuus, johon saatiin
432 vastauksia 95:ltä sukupuolivähemmistöön kuulavalta. Kyselyn vastaukset purettiin ja koostettiin
433 työryhmän käytettäväksi. Alettiin koota tekstiä oppaaseen, kuinka kertoa lapselle vanhemman
434 sukupuolen moninaisuudesta ja sukupuolenkorjausprosessista. Kartoitus siitä, mitä sukupuoli-
435 identiteetin tutkimusyksiköissä kerrotaan perheellistymismahdollisuuksista ja niiden
436 huomioimisesta sukupuolenkorjausprosessissa. Ohjeistus poliklinikainikoille.

437 Ryhmä sukupuoltaan pohtiville lapsille, varhaisnuorille ja heidän perheilleen järjestettiin
438 yhteistyössä Transtukupisteen kanssa neljä kertaa. Tapaamisiin osallistui yhteensä 154 henkilöä.
439 Ryhmä on kasvattanut suosiotaan vuosi vuodelta ja saatu palaute on ollut erinomaista. Ryhmässä
440 käyneet perheet ovat löytäneet toisensa ja vuoden toisen tapaamisen päätteeksi vanhemmat
441 pitivät perustamiskokouksen, jonka seurauksena syntyi Translasten ja -nuorten perheet ry.

442 **Miestoiminta**

443

444 Miesten omassa facebookin keskustelu- ja tiedotusryhmässä Sateenkaari-isä(ksi) oli vuoden 2017
445 lopussa 73 jäsentä. Pelkästään miehille suunnattuja tapaamisia järjestettiin kolme.

- 446 • Miesten tapaaminen Helsinki Prideilla
- 447 • Miten miehet tekevät lapsia -tilaisuus Helsinki Prideilla
- 448 • Transisien viikonloppu Naantalissa

449

450 **Uusperheteroiminta**

451

452 Uusperheet olivat edellisen toimintakauden painopistealue. Tuolloin tehtyjen suunnitelmien
453 pohjalta toteutettiin uusperheille seuraavanlaista toimintaa:

454

- 455 • Uusperheiden suljettu nettiryhmä pidettiin huhtikuussa
- 456 • Uusperhetapaaminen Helsingissä huhtikuussa
- 457 • Uusperheiden leiri pidettiin heinäkuussa Turussa
- 458 • Uusperheiden entuudestaan lapsettomien aikuisten facebook-ryhmässä oli 10 jäsentä.
- 459 • Uusperheiden aikuisille perustettiin oma facebook-ryhmä, joka toimi aluksi
- 460 uusperheleirillä olleiden 10 henkilön keskustelupaikkana ja avataan vuonna 2018 myös
- 461 muille uusperheellisille
- 462 • Päätettiin, että ensimmäinen tuettu uusperheloma järjestetään 2019 yhteistyössä
- 463 Hyvinvointilomien tai Maaseudun terveys- ja lomahuolto ry:n kanssa
- 464

465

466 Apilaperhetoiminta

467

468 Apilaperheille suunnattuja tapahtumia ei toimintavuoden aikana järjestetty. Aiemmin tapaamisia
 469 pitänyt vapaaehtoinen vetäytyi tehtävästään. Vanhemmuuskumppanuus speed date -tapahtumaa
 470 suunniteltiin Helsinki Prideille kuten myös apilaperhepaneelia. Deittitapahtumaan suunniteltu
 471 juontaja oli niin kiireinen, että tapahtumaa ei tänä vuonna saatu toteutettua. Jäätiin pohtimaan
 472 muita mahdollisia juontajia. Apilaperhepaneelin ajankohdaksi suunniteltu Helsinki pride -viikko
 473 osoittautui huonoksi, koska se ei sopinut kokemuskouluttajien aikatauluihin. Koska tilaisuuteen
 474 haluatun varmuudella hyvät puhujat, tilaisuus päätettiin toteuttaa vuonna 2018.

475

476 Erityisesti apilaperhettä ja vanhemmuuskumppanuutta suunnitteleville perustettiin facebook-ryhmä
 477 Kumppanuusvanhemmat tai -vanhemmuutta suunnittelevat. Ryhmässä oli vuoden lopussa 97
 478 jäsentä.

479

480 Apilaperhettä suunnittelevia neuvottiin runsaasti neuvontapalveluiden kautta. Moni kysyy neuvoja
 481 juridisissa ja muissa byrokraattisissa kysymyksissä, mutta neuvoja vanhemmuuskumppaneiden
 482 löytämiseksi tuli edellisvuoden tapaan runsaasti. Sateenkaariperheet ry on selvästi lunastanut
 483 paikkansa ydinperheestä poikkeavien ja etenkin vanhemmuuskumppanuusperheiden
 484 asiantuntijatahona. Useita yhteydenottoja tuli myös ihmisiltä, jotka haaveilivat heteroparisuhteesta,
 485 mutta sen puuttuessa toivoivat vanhemmaksi tulemistä esimerkiksi yhdessä miesparin kanssa.
 486 Vanhemmuuskumppaniksi.fi-palvelun käynnistämiseen etsittiin vapaaehtoisia tuloksetta. Ihmisiä
 487 ohjattiin etsimään vanhemmuuskumppaneita mm. sateenkaariperhe-keskustelufoorumien,
 488 apilatapahtumien, alkutaipaleiltojen sekä yleisten nettikeskustelu- ja treffipalstojen kautta.

489

490 Koululaisten toiminta

491

- 492 • Koululaisille järjestettiin paikallisesti ikiomaa toimintaa Helsingissä, Tampereella ja
- 493 Turussa. Näistä toiminnoista tarkemmin alueittain alla.
- 494 • Koululaisten ja vanhempien keväinen leiri järjestettiin jo kuudennen kerran. Ensimmäistä
- 495 kertaa leiripaikkakuntana ei toiminut Ylöjärvi, vaan Turku. Leirillä panostettiin perheiden
- 496 yhteiseen tekemiseen. Leirille osallistui 16 henkilöä kuudesta perheestä.
- 497 • Kesän perheleirin yhteyteen järjestettiin edellisvuosien tapaan koululaisille oma
- 498 rinnakkaisleiri, ja tämä järjestely sai sekä vanhemmilta että lapsilta erittäin hyvää
- 499 palautetta. Koululaisten leirille osallistui 30 nuorta.
- 500 • Helsingissä järjestettiin yhden päivän pituinen syysloman päiväleiri, jonne vanhemmat
- 501 olivat myös tervetulleita.

502

503 Vapaaehtoisesti toteutettua paikallistoimintaa 11 paikkakunnalla

504

505 Paikallistapaamisissa ja muissa paikallisissa tapahtumissa käyneiden osallistujien määrä on
 506 pysynyt vakaana muutaman viime vuoden. Paikallistapaamisten suunnittelusta ja järjestämisestä
 507 huolehtivat kunkin paikkakunnan vapaaehtoiset, jotka yhdessä muodostavat paikallistiimin.
 508 Vertaistoiminnan koordinaattori koordinoi paikallistiimien toimintaa. Kolmella paikkakunnalla
 509 kaupunki tukee paikallistoimintaa avustuksilla, joilla kustannetaan oman kaupungin toiminnan
 510 toimintakuluja.

511

512

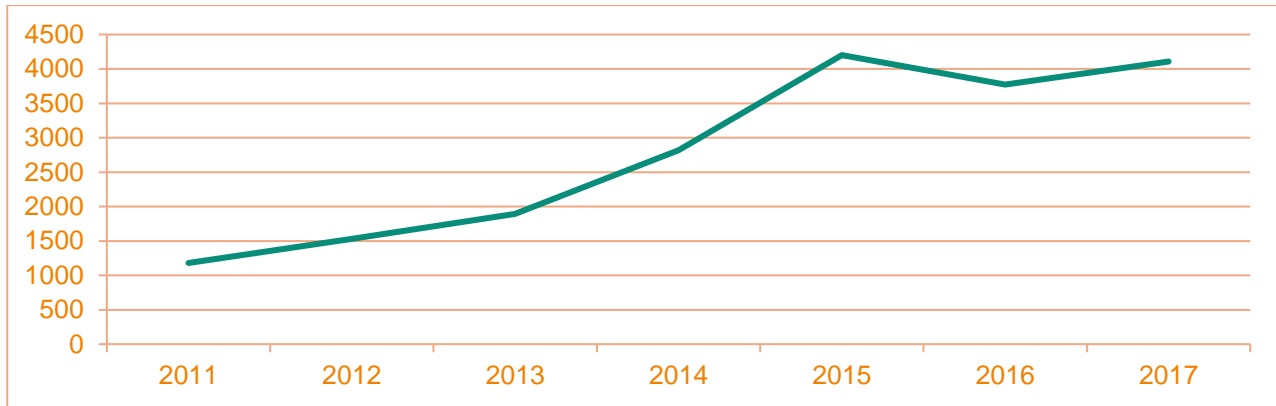
513

514

515

Taulukko: Osallistumiset paikallistoimintaan

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Helsinki	400	720	1065	1655	2046	2010	2305
Jyväskylä	200	290	240	200	343	247	165
Kymenlaakso	0	0	0	30	32	43	46
Kuopio	0	0	0	20	12	20	109
Mikkeli	0	20	100	20	20	20	0
Oulu	120	100	110	125	143	196	310
Pori	0	0	0	80	97	137	147
Rovaniemi	60	20	20	0	20	20	26
Seinäjoki	0	0	0	100	94	88	0
Tampere	150	140	190	249	693	705	777
Turku	250	200	170	342	701	287	223
YHTEENSÄ	1180	1530	1895	2821	4201	3773	4108

518
519
520521
522

Taulukon luvut sisältävät osallistumiset vain alla kuvattuihin **paikallisiin** tapahtumiin. Mukana ei ole perhevalmennusten, parisuhdetoiminnan, leiritöiminnan, perheaikaa.fi-toiminnan ja muun valtakunnallisen vertaistoiminnan lukuja, koska ne tilastoidaan erikseen.

526
527**Helsinki**

528 Pääkaupunkiseudun paikallistiimi järjesti vuoden aikana kahdeksan kaikille avointa
529 *perhetapaamista* Leikkipuisto Linjan sisätiloissa ja yhdistyksen toimitiloissa. Pride-viikon
530 arkitapaamista lukuun ottamatta perhetapaamiset sijoituivat viikonloppuun. Arki-iltaisin järjestettiin
531 lisäksi neljä iltaperhekahvilaa.

532 Perhetapaamisissa on ollut vaihtelevasti pientä tekemistä ja teemaa, kuten askartelua, mutta myös
533 aikaa ja mahdollisuus avoimelle keskustelulle, tutustumiselle, kuulumisten vaihdolle sekä
534 nyyttärihenkiselle kahvitelulle. Iltaperhekahviloissa on ollut tarjolla syötävää pientä
535 omavastuuhintaa vastaan. Yhden iltaperhekahvilan yhteydessä oli uuden,
536 sateenkaariperheaiheisen lastenkirjan pienimuotoinen julkaisutilaisuus.

537 Kansainvälisen sateenkaaripäivän kunniaksi järjestettiin toukokuussa tapahtuma sirkusteemalla.
538 Klovni Lilli Pii piti niin lapsia kuin aikuisia ihastuttaneen esityksen ja teki sen jälkeen
539 kasvomaalauksia.

540 Suosittu *perhekahvila* järjestettiin vuoden 2017 aikana joka tiistai. Perhekahvila on parituntinen
541 avoin tapaamispaikka sateenkaariperheille. Perhekahvilassa saa jutustelun ja leikin lomassa
542 luontevasti vertaistukea lapsiperheaiheiden lisäksi sateenkaariperheellisyyteen liittyvissä

- 543 erityiskysymyksissä. Ajankohdasta johtuen tiistaamupäivän tapaamisiin ovat osallistuneet
544 erityisesti pienten lasten kanssa kotona olevat vanhemmat lapsineen.
- 545 Kuukausittaisten *perhetapaamisten* lisäksi Helsingin aktiiviset sateenkaariperheet ovat vuoden
546 2017 aikana tehneet retkiä mm. Kasvitieteelliseen puutarhaan, Seurasaareen, Helsingin
547 tuntumassa sijaitsevaan Harakka-saareen sekä sisäleikkipuisto HopLopiin. Retkien lisäksi on
548 tarjottu tilaisuus kokeilla satu- ja vauvahierontaa. Pride-viikolla yhdistyksen toimitiloissa järjestettiin
549 lisäksi Mimi ja Kuku -konsertti, ja syyskaudella järjestettiin kaksi konserttikäyntiä.
550 Sateenkaariperheiden toimitiloissa järjestettiin syksyllä Lahjasukusolulapset sateenkaariperheissä
551 -keskustelutilaisuus, jonka yhteydessä oli lapsille järjestetty lastenhoito.
- 552 Kuukausittainen *alkutaipaleryhmä* kokoontui vuonna 2017 yhteensä 10 kertaa. Alkutaipaleryhmä
553 toimii vertaistukena perhettä suunnitteleville ja jo perheellisille. Alkutaipaleryhmässä on vaihdettu
554 luottamuksellisesti kuulumisia perheellistymisen eri vaiheista.
- 555 Helsinki Pride -viikon yhteydessä kesäkuun lopussa järjestettiin perhekahvilan, perhetapaamisen
556 ja alkutaipaleryhmän lisäksi Mimi ja Kuku -konsertti, vauvahierontaa, retki Fallkullan kotieläintilalle,
557 Kia Aarnion tutkimustulosesittely aiheesta Sateenkaariperheiden lasten ja nuorten hyvinvointi ja
558 kokemukset. Pride-viikkoon sisältyi lisäksi Miten lapsia tehdään? -tapahtuma, isien/miesten
559 tapaaminen sekä perinteinen perhepäivä ennen kulkuetta. Yhteensä Pride-viikolla toimintaan
560 osallistui 320 henkilöä.
- 561 28.10.2017 osallistuttiin joukolla myös erillisen juhloimikunnan järjestämään Sateenkaariperheet
562 ry:n 20-vuotisjuhlaan Kaapelitehtaalla.
- 563 *Taaperotapaaminen* järjestettiin alkuvuodesta kaksi kertaa, tapaamiset olivat vapaamuotoisia
564 viikonlopputapaamisia pikkulapsiperheille.
- 565 Koululaistoiminta panosti toimintavuotena toiminnan viemistä pääkaupunkiseudun ulkopuolelle.
566 Tavoitteena saada toiminta mahdollistettua myös pääkaupunkiseudun ulkopuolella asuville
567 koululaisperheille. Koululaisperheet organisoivat kaksi tapahtumaa yhteistyössä muiden
568 paikkakuntien paikallistiimien kanssa: Tykkimäkiretki kymenlaaksolaisten kanssa ja
569 yöminivaelluksen Evon kansallispuistoon Tampereen koululaistoiminnan kanssa.
570 Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä vietettiin retkeilemällä Tammelassa, Ruostejärven
571 ympäristössä. Sipoon Pilvijärvelle tehtiin geokätköilyretki maaliskuussa. Pääkaupunkiseudulla
572 tapahtuvat tapaamiset olivat Tammikuussa SuperPark, kesäkuussa pridehengailua Katri Valan
573 puistossa ja pridemyyntiä, elokuussa retki Isosaareen, lokakuussa syyslomapäivä
574 kaupunkiseikkailun ja joulukuussa kausi päätettiin HopLopiin.
575 Pääkaupunkiseudun koululaisperheille perustettiin oma tiedostus- ja keskusteluryhmä
576 Facebookiin. Ryhmässä oli vuoden lopussa 27 jäsentä.
- 577 Pääkaupunkiseudun tapahtumista tiedotetaan Sateenkaariperheet ry:n uutiskirjeessä, yhdistyksen
578 verkkosivujen tapahtumakalenterissa, Pääkaupunkiseudun omalla Facebook -sivulla ja lisäksi
579 Pääkaupunkiseudun sateenkaariperheet -nimisen, salaisen Facebook-ryhmän kautta. Ryhmään
580 kuului vuoden 2017 lopulla 229 jäsentä.
- 581
- 582 *Jyväskylä*
- 583 Vuoden 2017 tapaamisissa kävi 165 lasta ja aikuista. Tapaamisia oli 23. Vetäjien määrä laski
584 yhteen. Kaikille avoimia perhetapaamisia järjestettiin keväällä kolme kertaa ja syksyllä kolme
585 kertaa. Perhesählyä pelattiin kaksi kertaa kuukaudessa. Näiden tapaamisten lisäksi järjestettiin
586 tempurata lapsille, mäenlaskua Halssilan hiihtomaassa sekä suljettu keskustelutilaisuus
587 psykologin vetämänä (aiheena Pikkulapsiperheiden arjessa jaksaminen). Paikallistiimien
588 kehittämispäivään osallistui yksi vetäjä. Vetäjistä Mervi koulutti yhteistyössä Jyväskylän Setan
589 kanssa lastenohjaajaopiskelijoita Jyväskylän Kristillisellä Opistolla sekä veti Miten lapsia tehdään?
590 -tilaisuuden. Vetäjistä Mervi on ollut mukana Sateenkaariperheiden vapaaehtoisuuskouluttajana ja
591 käynyt kouluttamassa eri tahoilla kolme kertaa Jyväskylässä.

Kuopio

594 Kuopion Sateenkaariperhetapaamiset aloitettiin keväällä 2017 kutakuinkin tarkalleen seitsemän
 595 vuoden tauon jälkeen. Tapaamisia järjestettiin Kuopion Perheentalolla yhteensä 4 kertaa,
 596 osallistujina oli lapsiperheitä. Lasten iät vaihtelivat vielä syntymättömästä teini-ikään. Lisäksi
 597 tavattiin kertaalleen kesällä puistossa ja kaksi kertaa oli Kuopio-hallin telinevoimistelupäädystä
 598 kaikenikäisten tapaamiset. Voimistelupäädyn tapaamiset onnistuivat houkuttelemaan mukavasti
 599 kävijöitä, ennätysmäärä tapaamisessa oli 26 lasta ja aikuista. Yhteensä Kuopion tapaamisissa kävi
 600 109 henkilöä. Kuopion sateenkaariperheiden suljetussa Facebook-ryhmässä oli 60 jäsentä.

601

Kymenlaakso

603 Kymenlaakson paikallisryhmän neljäntenä toimintavuotena tilaisuuksia järjestettiin sekä
 604 perheellisille että perhettä suunnitteleville. Lisäksi tarjottiin vertaistukea ja neuvontaa paikallisille
 605 sateenkaariperheille sekä lisättiin sateenkaariperheiden näkyvyyttä osallistumalla paikalliseen
 606 perhetapahtumaan, luomalla Kymenlaakson sateenkaariperheiden julkinen Facebook-sivu sekä
 607 kirjoittamalla yleisönosastokirjoitus paikallislehteen. Perhetapaamisia järjestettiin vuoden aikana
 608 kolme: toukokuun ja syyskuun luontoretket Valkmusan kansallispuistoon sekä kesäkuun retki
 609 Tykkimäen huvipuistoon yhdessä pääkaupunkiseudun sateenkaariperheiden kanssa. Kuhunkin
 610 tapahtumaan osallistui 3–4 perhettä. Perhettä suunnitteleville järjestettyyn Miten lapsia tehdään -
 611 luentotilaisuuteen osallistui 10 henkeä, joista noin puolet tuli muualta Suomesta. Kymenlaakson
 612 sateenkaariperheiden suljetussa Facebook-ryhmässä oli vuoden lopussa 28 jäsentä ja julkisella
 613 Facebook-sivulla 86 seuraajaa.

614

Oulu

616 Oulussa järjestettiin vuoden 2017 aikana 19 sateenkaariperhetapaamista, näistä 10 tapaamista oli
 617 niin sanottuja kuukausitapaamisia Avoimen päiväkodin tiloissa. Tapaamisissa perheillä oli
 618 mahdollisuus keskustella, leikkiä sekä osallistua joinakin kertoina musiikkituokioon tai askarteluun.
 619 Tammikuussa ja maaliskuussa tehtiin pulkkamäkiretki ja huhtikuussa järjestettiin Miten lapsia
 620 tehdään -tilaisuus. Toukokuussa vietettiin Sateenkaariperhepäivää piknikin merkeissä. Kesän
 621 aikana tavattiin neljä kertaa leikkipuistoissa. Syys-lokakuussa järjestimme sateenkaaripareille
 622 tarkoitetun neljän kerran parisuhdekurssin yhteistyössä Vanhempien Akatemian kanssa.
 623 Lokakuussa meillä kävi ryhmä Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelijoita tutustumassa
 624 toimintaan. Joulukuussa tehtiin retki HopLoppiin sekä järjestettiin aikuisten pikkujoulut.
 625 Tapaamisissa oli yhteensä 310 osallistumista. Uusia perheitä, etenkin vauvaperheitä tuli myös
 626 mukaan toimintaan.

627

Pori

629 Vuonna 2017 Porissa järjestettiin perhetapaamisia noin kerran kuussa. Talvikaudella tapaamiset
 630 olivat Lapsis ry:n tiloissa Lintulassa ja kesällä tavattiin ulkosalla. Kansainvälisenä
 631 sateenkaariperhepäivänä järjestettiin retki Reposaaressa Linnakepuistoon, jossa pidettiin myös
 632 nyyttäripiknik. Kesäkuussa tavattiin Kirjurinluodossa, jossa päästiin katsomaan eläimiä ja
 633 leikkimään Pelle Hermannin leikkipuistoon. Heinäkuussa retkeiltiin Kirjurinluodon Polsanreitillä.
 634 Elokuuhun suunniteltu retki Kiviniityn kotieläinpihalle peruuntui huonon sään takia. Joulukuussa
 635 vietettiin pikkujouluja Merikarvialla kotieläinpiha MuuMaan joulutapahtumassa.

636 Vuoden aikana tehtiin yhteistyötä Porin seudun kansalaisopiston, MLL:n Satakunnan piirin sekä
 637 lapsiperheyhdistys Lapsis ry:n kanssa. Maaliskuussa paikallistimme oli mukana Porin
 638 Kesäyliopiston järjestämässä Monimuotoisten perheiden kohtaaminen -koulutuspäivässä
 639 kertomassa sosiaali- ja kasvatustieteiden ammattilaisille sateenkaariperheiden kohtaamisesta.
 640 Lokakuussa Porin Sateenkaariperheet osallistui MLL:n Satakunnanpiirin järjestämille Lapsi- ja

641 leikkimessuille Kaarisillan koululla. Tapahtumassa tavoitettiin muiden messukävijöiden lisäksi
642 huima määrä mm. sosiaali-, terveys- ja kasvatusalalan ammattilaisia.

643 Vuoden aikana toimintaamme löysi jälleen mukaan uusia perheitä ja perhetapaamisten
644 kävijämäärät jatkoivat hiljaista kasvuaan.

645

646 *Seinäjoki*

647 Seinäjoen Sateenkaariperheillä ei ollut tapaamisia vuoden 2017 aikana. Seinäjoen
648 Sateenkaariperheillä on Facebook-ryhmä, jossa on noin 15 perhettä Etelä-Pohjanmaan alueelta.
649 Ryhmässä jäsenet voivat keskustella ja ehdottaa tapaamisia. Lisäksi Seinäjoen
650 Sateenkaariperheet on etsinyt uusia vetäjiä, mutta sellaisia ei ole vielä löytynyt.

651

652 *Tampere*

653 Vuonna 2017 Tampereen sateenkaariperhetoiminta jatkoi edelleen kasvuaan, kaikkiaan
654 tapahtumiimme osallistui 777 henkilöä. Yhteensä eri ryhmillä tapaamiskertoja oli vuoden aikana 52
655 kpl eli keskimäärin viikoittain oli jollain kokoonpanolla tapaaminen. Perhetapaamiset olivat
656 kuukausittaisia. Rennon yhdessäolon merkeissä kokoonnuttiin mm. Huushollissa, pulkkamäessä,
657 sählyn merkeissä, Lasten Kuplassa ja Sorin sirkuksessa. Tampereen Setan kanssa teemme
658 yhteistyötä mm. heidän tiloja käyttämällä ja järjestämällä perhetapaamisen Pirkanmaan Prideillä.
659

660 Helmikuussa lanseerattiin uusi valtakunnallinen leiri: Vanhempain vapaa viikonloppu. Nokialle
661 kokoontui 12 aikuista viettämään lapsivapaata rennon mökkielämän merkeissä. Elokuussa
662 järjestettiin jo perinteeksi muodostunut viikonlopun mittainen perheleiri Torpan kurssikeskuksessa.
663 Leirille osallistui 9 perhettä ja lastenohjaajat. Koululaiset kävivät mm. Superparkissa, sählyä
664 pelaamassa ja megazonessa. Kotivanhemmille lapsineen suunnattu pienten ryhmä kokoontui 1-3
665 kertaa kuukaudessa. Tapaamisia oli kaikkiaan 22 kpl. Ryhmän lapset ovat lähinnä 0–2-vuotiaita.
666 Pienten ryhmän vuosiohjelmaan sisältyi mm. kahvitelutapaamiset Pirkanmaan Setan toimistolla,
667 puistotreffit, Hoplop ja Koiramäki. Tapaamiset palvelivat erinomaisesti tuoreiden perheiden
668 vertaistuen ja verkostoitumisen tarvetta. Alkutaipale –ryhmä kokoontui vuoden aikana viisi kertaa
669 lähinnä kahvitelun ja keskustelun merkeissä Setan tai Simpukan toimistolla.
670

671 Helmikuussa tehtiin perinteinen tutustumiskäynti Ovumian hedelmähoitoklinikalle. Vuoden lopulla
672 vietettiin urakalla pikkujouluja, kun ensin juhlivat aikuiset ja sen jälkeen vuorollaan Pienet,
673 Koululaiset, Perheet ja vuoden viimeinen Alkutaivalkin vedettiin läpi pikkujouluhengessä.
674 Tampereen sateenkaariperheiden Facebook-tiedotussivulla on 153 tykkääjää ja suljetussa
675 Facebook-keskusteluryhmässä 138 jäsentä.
676

677 *Turku*

678 Vuonna 2017 Turun sateenkaariperhetoiminta pysyi vakiintuneella tasollaan. Tapaamisia jatkettiin
679 erinomaiseksi havaitussa tilassa Tyttöjen Talolla. Koska pienen aktiivijoukon resurssit ovat
680 rajalliset, päätettiin aktiivien elämäntilanteisiin liittyvistä syistä perhe- ja alkutaipaletapaamiset
681 yhdistää syksyllä. Tämä ei kuitenkaan vaikuttanut vertaistoimintaa vähentävästi. Viestinnässä ja
682 tapahtumien mainonnassa korostettiin, että perhetapaamiset oli tarkoitettu kaikille
683 perheellistymisen vaiheesta huolimatta, siis lapsen suunnittelusta kouluikään ja yli.
684

685 Perhetapaamisia järjestettiin vuoden aikana neljä kertaa, koululaisten tapaamisia kaksi kertaa,
686 yhden vanhemman perhetapaamisia kuusi kertaa ja alkutaipaletapaamisia kaksi kertaa. Miten
687 lapsia tehdään? -infotilaisuuden sateenkaariperheellistymisestä järjesti Turku Pride-viikolla Turun
688 Seudun Seta, ja mainostimme tapahtumaa omilla viestintäkanavillamme. Perinteinen vierailu
689 hedelmähoitoklinikalle tehtiin alkusyksystä.
690

691 Vakiintuneiden tapaamisten lisäksi järjestettiin erityistä ohjelmaa. Laskiaisena tienoilla tavattiin
692 pulkkamäessä. Toukokuusta kansainvälistä sateenkaariperhepäivää juhlittiin iloisella
693 taidetapahtumalla Happy Housessa. Ohjelmassa oli rumpumeditaatio, t-paitojen koristelua ja
694 maalaamista. Turku Pride-viikolla järjestettiin perhetapaaminen puistossa. Alkusyksystä tehtiin
695 vierailu kasvitieteelliseen puutarhaan. Joulukuussa järjestettiin tonttujuhla tällä kertaa
696 poikkeuksellisesti kylpylähotelli Caribiassa. Vuokrasimme kaksi tilaussaunaa, jotka tulivat täyteen
697 iloisia polskijoita. Yhden vanhemman sateenkaariperheille järjestettiin kaksi työpajaa: Helmikuussa
698 keskusteltiin seksuaalisuudesta seksuaalineuvoja Elisa Lindqvistin johdolla. Marraskuussa pidettiin
699 mindfulness-työpaja, jota ohjasi psykologi, mindfulness-ohjaaja Saara Laitinen. Pajassa
700 rentouduttiin ja tehtiin mielikuvaharjoituksia yksin ja pareittain.

701
702 Turun sateenkaariperheiden sähköpostilistalla oli vuoden lopussa 98 osoitetta, Facebook-
703 tiedotussivulla on 124 tykkääjää ja suljetussa Facebook-keskusteluryhmässä 62 jäsentä.

704

705 **Leirimuotoinen vertaistuki palvelee koko Suomea**

706

707 Leirimuotoista vertaistoimintaa koordinoi kunkin leirin osalta leirityöryhmä. Perheleirien ja
708 koululaisten leirin leirityöryhmiä johti vertaistoiminnan koorinaattori. Näiden leirien aikana
709 organisoinnista ja ohjelmasta vastasivat leirityöryhmän lisäksi myös tuntipalkkaiset leiriohjaajat,
710 luennoitsijat ja vapaaehtoiset lastenhoitajat. Kunkin leirin osallistujilta kerättiin kirjallinen palaute.
711 Vuoden aikana järjestettiin seuraavat valtakunnalliset leirit

- 712 • Talven perheleiri järjestettiin poikkeuksellisesti huhtikuussa ja viisipäiväisenä. Paikkana
713 oli Vasatoka leirikeskus Inarissa. Leirille osallistui yli 22 henkilöä etupäässä
714 pääkaupunkiseudulta. Jostain syystä Lapin perheitä ei saatu innostettua mukaan
715 kovasta houkuttelusta ja tiedottamisesta huolimatta. Leirillä panostettiin perheiden
716 yhdessä tekemiseen ja Lapin alueen luontoon ja kulttuuriin tutustumiseen.
- 717 • Kesän perheleiri järjestettiin ensimmäistä kertaa ulkomailla, Virossa, Jänedan kartanon
718 alueella. Leirille osallistui yhteensä 65 henkilöä, joista puolet lapsia. Osallistujaperheitä
719 oli yli 20. Leirille tuli aika paljon perumisia ja selvästi pikkulapsiperheiden osuus oli
720 aiempia vuosia pienempi. Tämä varmasti johtui siitä, että kaikille parheilla ei ole Virossa
721 kelpaavia henkilötodistuksia eikä niitä yhden leirin vuoksi katsottu järjestyksessä hankkia.
722 Vaikka leirikeskus oli hiukan Suomen leiripaikkoja edullisempi, nosti laivamatkojen hinta
723 leirimaksun tavallista korkeammaksi. Leirillä oli aiempaan tapaan ohjelmaa sekä
724 perheille yhdessä että lapsille ja aikuisille erikseen.
- 725 • Transmaskuliineille suunnattu isäleiri järjestettiin kolmatta kertaa Naantalissa.
726 Perjantaista sunnuntaihin kestäneen leirin järjestivät helsinkiläiset vapaaehtoiset.
727 Leirille osallistui kuusi isää tai isyydestä haaveilevaa miestä ja muunsukupuolista.
- 728 • Yhden vanhemman perheille suunnattu viikonloppuleiri järjestettiin ensimmäistä kertaa.
729 Leiri toteutui Sipoossa yhteistyössä Pienperheyhdistyksen kanssa. Leirille osallistui 18
730 ihmistä.
- 731 • Yhden vanhemman perheiden aikuisten viikonloppu jouduttiin perumaan vähäisen
732 osanottajamäärän vuoksi. Elokuu, hiukan ennen koulujen alkamista, ei ajankohtana
733 ehkä ollut yhtä sopiva kuin aiempien vuosien heinäkuu. Myös alkukesän yhden
734 vanhemman perheiden leiri saattoi tyydyttää monen leiritarpeet.
- 735 • Sateenkaariperheiden vanhemmille suunnattu toiminnallinen aikuisleiri järjestettiin kaksi
736 kertaa, Pieksämäellä ja Kuopiossa. Leirin ajatuksena oli tuoda yhteen
737 sateenkaariperheiden vanhempia, joita kiinnostaa yhdessä tekeminen ja sen
738 sivutuotteena vertaistuen saaminen. Kevään viikonloppuun osallistui 9 ja syksyn 7
739 henkilöä. Leiri toteutettiin helsinkiläisen ja kuopiolaisen vapaaehtoisen voimin.
- 740 • Nokialla järjestettiin ensimmäistä kertaa vanhempain vapaa viikonloppu, jonne osallistui
741 12 aikuista virkistäytymään yhdessä.

- 742 • Perheleirien ja koululaisten leirien lisäksi parisuhde- ja perhevalmennustoimintaa
 743 järjestettiin leirimuotoisena, joista tarkemmin seuraavissa luvuissa.
 744 • Pirkanmaan paikallistiimi järjesti toisen kerran viikonlopun mittaisen perheleirin Nokialla.
 745 Leirille osallistui 20 vanhempaa ja 16 lasta. Leiri oli suunnattu ensisijaisesti
 746 pirkanmaalaisille perheille. Leirin järjestelyistä vastasi Pirkanmaan paikallistiimi.
 747

748 **Parisuhteita voimistava vertaistoiminta ennalta ehkäisee ongelmia**

749

750 Perhesuhdekeskus toteutti pari- ja monisuhteita vahvistavaa vertaistoimintaa hankkeen
 751 käynnistämisen (1.5.) jälkeen. Lue lisää luvusta 5.

752

753 **Eroauttaminen ja vanhemmuuden tukeminen eron jälkeen**

754

755 Perhesuhdekeskus järjesti sateenkaarieroryhmän (kohderyhmänä kaikki sateenkaari-ihmiset, eivät
 756 ainoastaan vanhemmat) yhteistyössä Sininauhaliiton erotyön kanssa ja tarjosi ammatillista tukea
 757 erotilanteisiin. Lue lisää luvussa 5.

758 Eron jälkeisen vanhemmuuden edistämiseen ja vanhempien väliseen yhteistyöhön keskittyvän
 759 Vanhemman neuvo -ryhmän mainostamiseen panostettiin erityisesti. Ryhmä sovittiin alkavaksi
 760 heti, kun vähintään viisi ihmistä on ilmoittautunut mukaan. Ryhmän vetäjä Ritva-Liisa Reinold teki
 761 alkuhaastatteluja, mutta matka varrella muutama ihminen joutui perumaan osallistumisensa.
 762 Ryhmän kokoon saaminen on ollut haastavaa. Syyksi on epäilty ”piirien pienuutta” eli kynnystä
 763 osallistua ryhmään, jossa herkässä ja haavoittuvassa elämäntilanteessa puhutaan arkaluontoisista
 764 asioista ryhmässä, jossa luultavasti on joku entisen puolison tuttu. Osa ilmoittautuneista on ryhmän
 765 alkua odotellessaan hakenut apua muualta eikä enää kokenut ryhmään osallistumista
 766 ajankohtaiseksi. Lokakuussa päästii tiedottamaan, että ryhmä aloittaa tammikuussa 2018.
 767 Jäsenistöä on aktiivisesti tiedotettu muiden tahojen hlbtq-ihmisille järjestämästä erotoiminnasta.

768

769 **Perheikka.fi -toiminta**

770 Perhenetti-hanke oli Väestöliiton ja kuuden kumppanuusjärjestön yhteinen hanke. Hankkeen
 771 tuotoksena on käynnistetty lapsiperheille ja perhettä suunnitteleville suunnattu Perheikka.fi-
 772 nettipalvelu, jossa on tarjolla monenlaista perheiden moninaisuuden huomioivaa sisältöä perheille.
 773 Erityisesti sisällössä on painotettu verkossa tapahtuvaa vertaistoimintaa. Hankkeen päätyttyä
 774 Perheikka.fi-toiminta liitettiin osaksi Väestöliiton vakiintunutta ak-avustuksen piirissä olevaa
 775 toimintaa.

776 Uusien vapaaehtoisten saaminen mukaan oli vaikeaa. Sateenkaariperheiden omaa chat-
 777 vertaisohjaajakoulutusta ei vielä saatu pidettyä resurssipulan takia eikä kukaan innostunut
 778 osallistumaan Väestöliiton järjestämiin koulutuspäiviin. Tieto koulutuspäivistä tuli hyvin lyhyellä
 779 varoitusajalla eikä tieto niistä varmaankaan ehtinyt saavuttaa kaikkia. Ryhmien ja luentojen
 780 moderointi- ja ohjaamisoikeudet voi saada ainoastaan käymällä Väestöliiton omat kurssit.

- 781 • Apilaperhe-nettir ryhmä pidettiin keväällä ja siihen osallistui 27 lähinnä apilaperheestä
 782 haaveilevaa henkilöä.
 783 • Uusperhe-nettir ryhmä toteutui keväällä 13 osallistujan voimin. Lähes kaikki osallistujat elivät
 784 jo sateenkaarevaa uusperhearkea, muutamalla oli uusperhe rakenteilla.
 785 • Sukupuolen moninaisuus ja vanhemmuus -nettir ryhmä alkoi marraskuussa ja keräsi 22
 786 osallistujaa.

787 Nettir yhmiiin osallistuu aina mukavasti porukkaa, mutta niiden alusta on auttamattomasti
 788 vanhanaikainen. Päästäkseen ryhmään on kirjauduttava aina perheikka-sivustolle ja
 789 keskustelualueelle pääseminen vaatii monta klikkausta. Viestit esimoderoidaan, mikä jo itsessään

790 tekee keskustelusta hidasta ja kankeaa. Nämä syyt ovat aiheuttaneet sen, että aktiivisesti
791 alkavissa ryhmissä keskustelu kuihtuu hyvin nopeasti. Nettiryhmät ovat loistava tapa tuoda
792 vertaistoiminta kaikkien ulottuville, asuinpaikasta riippumatta, mutta ellei uutta alustaa löydy, ei
793 ryhmiä kannata perheajassa enää järjestää.

794 Vuoden aikana järjestettiin kuusi chattia. Edeellisinä vuosina chateissa on ollut vähiten osallistujia
795 kesäaikaan, minkä vuoksi kesäkuukausille ei järjestetty lainkaan chatteja. Chateissa oli 8-14
796 osallistujaa. Chateissa oli muutamia vakio-osallistujia, jotka osallistuivat lähes jokaiseen chattiin,
797 mutta suurin osa kunkin chatin osallistujista olivat mukana ensimmäistä kertaa. Chatteja
798 mainostettiin Facebookin yleisesti sateenkaarikansansalle suunnatuissa keskusteluryhmissä. Näin
799 mukaan saatiin selvästi aiempaa enemmän henkilöitä, joilla ei ollut aiempaa kosketusta
800 Sateenkaariperheiden toimintaan. Lasta suunnittelevat miehet löysivät myös chatit. Jokaiseen
801 chattiin osallistui vähintään yksi mieheksi itsensä ilmoittava.

802 Vuoden aikana sivustolla järjestettiin neljä nettiluentoa, kaikki toukokuussa. Luentojen yhteen
803 laskettu katsojamäärä oli 592. Aiempina vuosina julkaistujen luentojen katsojamääriä ei ole
804 saatavilla. Alla vuoden aikana pidettyjen luentojen aiheet ja vuoden loppuun mennessä kertyneet
805 katsojamäärät:

806

- 807 • Suomalaisen sateenkaariperheiden lasten ja nuorten hyvinvointi – Kia Aarnio 93
808 kpl
- 809 • Eläminen suomalaisessa sateenkaariperheessä: lasten ja nuorten kokemukset –
810 Kia Aarnio 156 kpl
- 811 • Sateenkaariperheen lapsi aloittaa päivähoiton – Sanna Nevala 186 kpl
- 812 • Päivähoito ja sateenkaariperheet – Sanna Nevala 157 kpl

813

814 **Vertaistoiminnan kehittäminen**

815

816 Vuosi 2017 oli ensimmäinen toimintavuosi, jolloin yhdistyksellä oli koko vuoden kolme vakituista
817 työntekijää. Syyskuulle suunniteltu paikallistoiminnan virikeviikonloppu peruttiin, koska keväällä
818 todettiin, että resurssit eivät riitä kaikkeen suunniteltuun. Yhdistyksessä on työskennelty yli
819 voimavarojen jo usean vuoden ajan, karsiminen oli välttämätöntä, jotta työntekijät eivät uuvu ja
820 toteutettavat toiminnot on mahdollista pitää riittävän laadukkaina. Vertaistoiminnan koordinaattori
821 sairastui tapaturmaisesti ja oli syyskauden alusta sairaslomalla yli kuukauden. Tästä syystä osa
822 vuoden jälkipuoliskon suunnitelmista jouduttiin perumaan tai siirtämään vuodelle 2018.

823

- 824 • Paikallistoiminnan kehittämispäivät järjestettiin kaksipäiväisinä maaliskuussa Helsingissä.
825 Kehittämispäiville osallistui 11 vapaaehtoista Helsingistä, Jyväskylästä, Kuopiosta,
826 Kymenlaaksosta, Oulusta, Tampereelta ja Turusta.
- 827 • Koordinaattori kohtasi useita vapaaehtoisia valtakunnallisissa tapahtumissa, kuten
828 perheleireillä ja perhevalmennuksissa.
- 829 • Vapaaehtoisten kanssa pidettiin tiiviisti yhteyttä etupäässä sähköpostin, messengerin ja
830 Facebook-ryhmän kautta.
- 831 • Vertaistoiminnan koordinaattori ei matkustanut minnekään tapaamaan vapaaehtoisia.
832 Pääkaupunkiseudun tiimiläisten kanssa pidettiin yksi yhteistyökokous Helsinki Priden
833 tiimoilta.

834

835 *Jäsenkysely*

836 Ensimmäinen jäsenkysely saatiin valmiiksi ja avattiin vastaajille. Jäsenkyselyn avulla
837 kerättiin tietoa jäsenten ja muiden toimintaan osallistuvien toiveista ja tarpeista, jotta toimintaa

838 osataan kehittää oikeaan suuntaan. Samalla kerättiin tietoa jäsenistön koostumuksesta ja
 839 perhetilanteiden kirjosta. Kyselyssä tiedusteltiin myös jäsenten näkemyksiä yhteiskunnallisen
 840 muutoksen tarpeista. Saatuja vastauksia hyödynnettiin järjestöstrategian ja perhepoliittisen
 841 tavoiteohjelman suunnittelussa. Vastausaika oli vuoden 2016 kaksi viimeistä viikkoa ja vuoden
 842 2017 neljä ensimmäistä viikkoa. Vastauksia tuli tuona aikana 283. Yksi vastaaja oli
 843 sateenkaariperheen läheinen, yksi sateenkaariperheen aikuinen lapsi, 41 vanhemmuutta
 844 suunnittelevia tai lasta odottavia tulevia sateenkaariperheen vanhempia ja 240 sateenkaariperheen
 845 vanhempia.

846 Jäsenkyselyn tuloksista koostettiin power point -esitys, jonka pohjalta tulokset esiteltiin sekä
 847 paikallistoimintaa pyörittäville vapaaehtoisille, hallitukselle että yhdistyksen työntekijöille.
 848 Paikallistoiminnan kehittämispäivillä jokainen paikallistiimi sai myös oman alueensa tulokset, ja
 849 yhdessä suunniteltiin toiminnan kehittämistä tulosten pohjalta.

850 Jäsenkysely osoitti selvästi Kanta-Hämeen perheiden tarpeen ja toiveen vertaistoiminnan
 851 käynnistämiseksi ja Pohjois-Savon perheiden toiveen säännöllisemmästä toiminnasta. Kyselyn
 852 avulla saatiin muutama uusi vapaaehtoinen. Jäsenkysely tullaan jatkossa toteuttamaan joka vuosi.
 853 Osa kysymyksistä säilyy samoina ja osa vaihtuu vuosittain.

854 *Vapaaehtoisten koulutukset*

- 855 • Paikallistoiminnan kehittämispäivät sisälsivät totuttuun tapaan koulutuksellisen osion. Tällä
 856 kertaa läsnäolijat saivat tietoa sukupuolen moninaisuudesta ja kuinka toimia, jos ryhmässä
 857 on hankala henkilö.
- 858 • Vapaaehtoiskouluttajille järjestettiin täydennyskoulutus. Tarkemmin luvussa 3.1.
- 859 • Väestöliitto järjesti kaksi koulutusta uusille nettivertaisohjaajille. Yhtään uutta innokasta
 860 sateenkaariperheiden vertaistohjaa ei ilmoittautunut mukaan kurssille.
- 861 • Seta järjesti transihmisten ryhmien ohjaukseen keskittyvän koulutuksen, jonka kävi kaksi
 862 vapaaehtoista.

864 **Perheiden ja perhettä suunnittelevien neuvonta**

865

866 Etenkin tasa-arvoisen avioliittolain voimaantulo maaliskuussa toi runsaasti yhteydenottoja
 867 neuvontapalveluihin. Merkittävä osa neuvontapalveluihin tulleista kysymyksistä koski rekisteröidyn
 868 parisuhteen muuttamista avioliitoksi käytäntöjä, perhevapaita sekä elatustukeen liittyviä asioita.
 869 Muutoin lapsen syntymään liittyvä byrokratia oli yleisin syy ottaa yhteyttä neuvontapalveluun. Yksi
 870 yleisimmistä yhteydenoton syistä oli perheen sisäiseen adoptioon liittyvät kysymykset. Perheen
 871 sisäisestä adoptiosta ei löydy vielä kukaan kunnolla tietoa esimerkiksi adoptioneuvontaa antavien
 872 tahojen toimesta. Selvästi lapsen syntymän ja adoption vanhvistamisen välisen ajan turvattuus
 873 mietityttää tulevia vanhempia, ja moni kyselikin, kuinka voisi turvata lapsen oikeutta ei-
 874 synnyttävään vanhempaan jo ennen adoptiota. Paljon tuli myös kysymyksiä liittyen
 875 apilaperheyteen ja vanhemmuuskumppanuuteen. Moni yhteyttä ottanut kertoi saaneensa
 876 neuvolasta kehotuksen kysellä yhdistykseltä tietoja, koska neuvolan henkilökunnalla ei ollut niitä
 877 antaa.

878 Yhdistyksen neuvontatyötä tehdään useissa eri yhteyksissä ja eri toimijoiden toimesta.
 879 Paikallistiimien aktiivit ja ryhmienvetäjät antavat neuvontaa paikallistasolla. Yhdistyksen työntekijät,
 880 puheenjohtaja ja hallituksen jäsenet antavat neuvontaa valtakunnallisemmalla tasolla, ja
 881 esimerkiksi perhevalmennusten, leirien ja pride-tapahtumien yhteydessä.

882 Vuoden 2012 lopusta lähtien yhdistys on tarjonnut neuvontaa myös tuotteistetussa
 883 neuvontapalvelussa. Neuvontapalveluun kuuluu puhelinpäivystys kahtena päivänä viikossa,
 884 erillinen neuvontasähköpostiosoite sekä neuvonta-chat kerran kuukaudessa Perheaikaa.fi-
 885 palvelussa. Neuvonnan kokonaismäärä on laskenut hiukan edellisestä vuodesta. Merkittävinä syinä
 886 neuvontaa antavan työntekijän sairausloma kesäloman perään ja siitä johtunut neuvontapalvelun
 887 väliaikainen sulkeminen sekä Perhesuhdekeskuksen toiminnan käynnistyminen. Vuoden 2017

888 loppupuolella yhteydenotot liittyen perhesuhteisiin ja psykososiaaliseen tukeen jäivät lähes
889 kokonaan pois. Tämä kertoo siitä, että Perhesuhdekeskus on onnistunut tiedottamaan perheitä
890 uudesta palvelusta, ja ihmiset ovat sisäistäneet tiedon, että perhesuhdekeskus keskittyy juuri
891 erityisesti perhesuhteiden kiemuroihin ja tarjoaa psykososiaalista tukea, mitä neuvontapalvelut
892 eivät virallisti ole tarjonneet, vaikka niihin liittyviä yhteydenottoja onkin tullut runsaasti.

893 Kaikkiin kysymyksiin ei pystytty vastaamaan kahden arkipäivän kuluessa. Tähän pyritään saamaan
894 muutos työtehtävien uudelleen jakamisella ja järkevämmällä aikatauluttamisella. Moni
895 vastausviesti poiki uusia kysymyksiä. Osan kanssa neuvontaa tehtiin sekä puhelimitse että
896 sähköpostin kautta. Moni puhelimitse yhteydessä ollut sai mm. materiaaleja tai faktojen koonnin
897 sähköpostitse.

898 **Taulukko: Annettu neuvonta (luvuissa ainoastaan neuvontapalvelun antama neuvonta)**

		2013	2014	2015	2016	2017
	Neuvontapalvelun antama neuvonta					
	Puhelinpäivystys	62	102	130	122	64
	Neuvonta-sähköposti	413	573	581	613	591
	Neuvonta-chat	100	100	120	108	73
	YHTEENSÄ	575	775	831	843	728

899

900

901 **Sateenkaariperheiden perhevalmennus**

902 Sateenkaariperheiden perhevalmennuskurssi järjestettiin toimintavuoden aikana kaksi kertaa
903 (kevällä ja syksyllä) Helsingissä iltakurssina. Helsingin kursseille osallistui yhteensä 52 henkilöä.
904 Marraskuussa perhevalmennus pidettiin viikonloppukurssina Kangasalalla Pirkanmaalla.
905 Viikonloppukurssilaisia oli 5. Perheaikaa.fi -palvelussa toimivan sateenkaariperheiden
906 nettiperhevalmennuskurssin kävi 34 uutta nimimerkkiä. Helsingin iltakurssien osallistujamäärä
907 tuntuu vakiintuneen 10–15 perheeseen per kurssi, mikä onkin ihanteellinen ryhmäkoko. Ihmiset
908 osaavat jo odottaa kurssien toteutuvan kolme kertaa vuodessa ja voivat valita
909 elämäntilanteeseensa sopivimman ajankohdan.

910 Kurssi on laajuudeltaan 20 oppituntia ja se on suunnattu kaikille lasta suunnitteleville, lasta
911 odottaville ja lapsen hiljattain saaneille perheille. Kouluttajina kursseilla toimivat yhdistyksen
912 työntekijät ja kokemuskouluttajina tavalliset sateenkaariperheiden vanhemmat. Valmennus
913 täydentää kunnan tarjoamaa synnytys- ja perhevalmennusta. Kurssilla tarjotaan tietoa erityisesti
914 sateenkaariperheiden perheellistymiseen liittyvistä erityishaasteista, käydään läpi perheiden
915 oikeuksia etuuksiin ja ongelmiin etuuksien haussa, syntymässä olevan lapsen juridisen tilanteen
916 turvaamiseen liittyvissä hakemuksissa, sateenkaariperheiden parisuhteen tyypillisistä
917 sudenkuopista, kolmen ja neljän vanhemman perheiden erityishaasteista jne.

918 Sateenkaariperheiden oma perhevalmennuskurssi tukee perheiden ongelmien ennaltaehkäisyä,
919 palveluneuvontaa ja toimii myös vahvana vertaistuen paikkana ja muodostaa vertaisverkostoja,
920 jotka kokemusten mukaan helposti jatkuvat koko lasten lapsuuden ajan. Valmennus ei korvaa
921 kunnan järjestämää synnytys-/perhevalmennusta vaan täydentää sitä.

922

923

924

925

926 Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet

927 Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet ovat yhden illan avoimia keskustelutilaisuuksia, joissa kerrotaan
 928 sateenkaariperheellistymisen mahdollisuuksista ja annetaan perhettä suunnitteleville mahdollisuus
 929 kysyä asiantuntijalta. Tilaisuuksissa on mahdollista tutustua muihin lasta suunnitteleviin ja
 930 vanhemmuuskumppaneita etsiviin.

931 Tilaisuuksia pidettiin vuonna 2017 seuraavasti

- 932 - Kotkassa huhtikuussa
- 933 - Helsingissä Prideilla kesäkuussa
- 934 - Helsinki Prideilla järjestettiin myös Miten miehet tekevät lapsia –tilaisuus
- 935 - Jyväskylässä marraskuussa
- 936 - Oulussa syyskaudella

937
 938

939 Yhteisöllinen ja kulttuurinen toiminta

940

941 Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä

942 Kansainvälisenä sateenkaariperhepäivänä perheet ympäri maailman kokoontuvat yhteen erilaisiin
 943 tapahtumiin, jotka ovat iloisia ja näkyviä koko perheen tapahtumia. Päivä toimii tutustumisen
 944 väylänä ihmisille sekä näkyvänä tapahtumana se lisää ihmisten tietoisuutta sateenkaariperheistä.
 945 Tietoisuus vähentää taas vähentää ennakkoluuloja ja lisää sateenkaariperheiden hyvinvointia.

946 Kansainvälistä sateenkaariperhepäivää vietettiin Suomessa kuudetta kertaa. Tänä vuonna Homo-,
 947 bi- ja transfobian vastaisen päivän aiheena olivat myös perheet. Tästä syystä tapahtumat eivät
 948 keskittyneet aiempaan tapaan vain yhdelle päivälle, vaan sateenkaariperheille mukavia tilaisuuksia
 949 ja perheiden näkyvyyttä lisäävää toimintaa tapahtui ympäri maailman 7.-17.5. Suomessa
 950 tapahtumia järjestettiin kuudella paikkakunnalla.

- 951 • Helsingissä vietettiin sirkusjuhlaa
- 952 • Helsingin koululaiset tekivät retken Ruostejärven kansallispuistoon Kanta-Hämeeseen
- 953 • Kymenlaaksossa tehtiin luontoretki Valmusan kansallispuistoon
- 954 • Porissa touhuttiin liikennepuistossa
- 955 • Tampereella järjestettiin puistujuhla
- 956 • Turussa juhliittiin askartelun ja rumpumeditaation äärellä

957

958 Pride-tapahtumiin perheisältöjä

959 Sateenkaariperheille järjestettiin ohjelmaa kuudessa eri Pridessa. Paikalliset aktiivit saatiin
 960 organisoimaan kaikki tapahtumat. Työntekijät järjestivät ainostaan Miten lapsia tehdään -illan ja
 961 tutkimusluennon.

- 962 • Arctic Prideilla ja Lapsi Prideilla satutuokio
- 963 • Pirkanmaa Prideilla perhetapaaminen, jossa esiintymässä mm. Riesa-pelle
- 964 • Helsinki Prideilla perhekahvila, alkutaipaletapaaminen, parisuhdeilta, miesten ilta, miten
 965 miehet tekevät lapsia -tilaisuus, Mimin ja Kukun musiikkiesitys, perhepicnik, koululaisten
 966 puistotapahtuma toimitilojen takana olevassa puistossa, tanssillinen satuhetki kirjastossa,
 967 aikuisten luento sateenkaariperheiden koululaistutkimuksen tuloksista, Miten lapsia
 968 tehdään -tilaisuus, koululaisten myyntikarkelot ennen kulkuetta ja puistujuhlassa,
 969 maatilaretki ja Puistujuhlan lastenalue.
- 970 • Hanko Prideilla oli lapsille oma tapahtuma-alue esiintyjineen. Esitelypöydän pitämien
 971 peruuntui työntekijöiden äkillisten esteiden vuoksi. Osa työntekijöistä oli vielä lomalla.
- 972 • Turku Prideilla perhetapaaminen puistossa.

973
974
975

- Mikkelin Prideilla oli yhdistyksen työntekijöitä mukana. He muun muassa jakoivat lapsille pusseja, joissa oli heijastimia, vetoketjuvaloja ja muuta pientä kivaa sekä päivystivät valmiina kertomaan yhdistyksen toiminnasta ja sateenkaariperheistä.

976

977

5. Perhesuhdekeskus tarjoaa hyvinvointia sateenkaarikansa perhesuhteisiin

978

979

980 Perhesuhdekeskus aloitti toimintansa hankemuotoisena 1.5.2017. Perhesuhdekeskus lisää
981 hyvinvointia sateenkaarikansan perhesuhteisiin kehittämällä perhesuhteita tukevaa
982 vertaistoimintaa, tarjoamalla ammatillista tukea haastavissa perhetilanteissa oleville ja tuottamalla
983 tietoa perhesuhteiden tueksi. Yhdistyksen muusta toiminnasta poiketen Perhesuhdekeskuksen
984 toiminnan kohderyhmänä ovat kaikki sateenkaari-ihmiset ja heidän perheenjäsenensä.

985 Vuonna 2017 Perhesuhdekeskuksen eri toimintoja käynnistettiin ja alettiin kehittää.
986 Projektipäällikkönä toimi Sanna Nevala ja perhetyöntekijänä Terhi Väisänen. Yhteistyötä tehtiin
987 aktiivisesti Setan ja sen jäsenjärjestöjen kanssa. Syksyn aikana tavattiin useita
988 yhteistyökumppaneita pääkaupunkiseudulla, Mikkelissä, Tampereella, Oulussa ja Turussa.

989

Perhesuhteita tukeva vertaistoiminta

990

Rakkaussuhteita vahvistava vertaistoiminta

993 Sateenkaari-ihmisten rakkaussuhteita tukeva toiminta siirrettiin ja juurrutettiin Parisuhdekeskus
994 Katajan Sateenkaariparit-hankkeesta osaksi Perhesuhdekeskuksen toimintaa. Sateenkaariparit-
995 hankkeen vapaaehtoisille pidettiin syyskuussa koulutusviikonloppu toiminnan siirtymisen
996 edistämiseksi yhteistyössä Katajan kanssa.

997 Toiminnan voidaan todeta siirtyneen onnistuneesti, sillä Katajassa kehitetyt parisuhteita
998 vahvistavat toiminnot (Rakkaussuhdetuokioiden ja Rikasta minua -viikonloput) ovat jatkuneet ja
999 vapaaehtoiset halusivat siirtyä toimimaan Perhesuhdekeskuksessa. Toiminnan aloittamisen
1000 jälkeen järjestettiin

- neljä Rakkaussuhdetuokiota (Helsinki, Turku ja Oulu)
- yksi Rikasta minua -viikonloppu (Jyväskylä)
- kaksi rakkaussuhteita vahvistavaa luentoa (Helsinki)
- yksi chat-keskustelu moninaisista rakkaussuhteista verkossa.

1005 Tilaisuuksissa oli yhteensä 79 kävijää. Yhteistyötä tehtiin HeSetan, Turun seudun Setan, Oulun
1006 Setan, Jyväskylän Setan, Jyväskylän seurakunnan, Helsingin seurakuntayhtymän
1007 erityisnuorisotyön ja Sinuiksi-palvelun kanssa.

1008 Perhesuhdekeskus kehitti Rakkaussuhdetuokioihin uusia sisältöjä ja laajensi toiminnot
1009 huomioimaan myös polyamoriset ihmiset. Yhteistyötä tehtiin Polyamoria – Monisuhteisuusyhdistys
1010 ry:n kanssa.

1011

Muita perhesuhteita tukeva vertaistoiminta

1013 Perhesuhdekeskuksen tehtävänä on kehittää ja kokeilla uudenlaista perhesuhteita tukevaa
1014 vertaistoimintaa. Heti ensimmäisenä toimintakeskenä osallistuttiin kolmelle Sateenkaariperheet ry:n
1015 järjestämälle perheleirille: perinteinen kesäleiri, yhden vanhemman perheiden leiri ja uusperheiden
1016 perheleiri, joissa järjestettiin ammatillisesti ohjattuja vertaisryhmiä vanhemmuuden
1017 vahvistamiseksi. Ryhmiä varten kehitettiin uudenlaista materiaalia mm. ristiriitoihin,
1018 sateenkaariuusperheisiin ja näkyväksi tulemisen tarpeisiin liittyen. Kesäleirillä kokeiltiin

1019 vanhempien toiveesta ensimmäistä kertaa sateenkaariperheiden lapsille kolmea ikätasoitain
 1020 jaettua ryhmää, joissa keskusteltiin sateenkaariperheydestä lapsen näkökulmasta. Leireiltä saatiin
 1021 arvokasta tietoa vertaistoiminnan kehittämiseksi sekä vanhemmuuden teemoissa että
 1022 sateenkaariperheiden lapsille. Leireillä Perhesuhdekeskuksen toimintaan osallistui yhteensä noin
 1023 60 henkilöä.

1024 Pääsimme kehittämään ja testaamaan sateenkaari-ihmisten läheisille suunnattua toimintaa
 1025 kolmessa eri yhteistyökumppaneiden järjestämässä tilaisuudessa, joissa tavoitettiin yhteensä 56
 1026 ihmistä. Tilaisuudet olivat Kanta-Hämeen mielenterveysomaiset ry:n, Kirkkonummen suomalaisen
 1027 seurakunnan ja Kotka-Kymi seurakunnan järjestämiä. Niiden pohjalta kehitimme vuonna 2018
 1028 pilotoitavan Läheisinfo-konseptin, jossa tarjotaan tietoa ja psykoedukaatiota sateenkaari-ihmisten
 1029 läheisille.

1030

1031 *Eroauttaminen*

1032 Perhesuhdekeskus järjesti syksyllä sateenkaarieryhmän (Suomalaiseen eroseminaariin
 1033 pohjautuen) yhteistyössä Sininauhaliiton erotyön kanssa. Kyseistä ryhmää oli yritetty aloittaa jo
 1034 vuoden verran eri toimijoiden taholta, mutta se ei ollut onnistunut vähäisen osallistujamäärän
 1035 vuoksi. Järjestämämme kurssi täyttyi hyvin nopeasti (12 osallistujaa) jonotuspaikkoja myöten.
 1036 Voinee siis todeta ryhmälle olleen kovasti tarvetta ja Sateenkaariperheet ry:n ja siten
 1037 Perhesuhdekeskuksen nauttivan luottamusta sateenkaari-ihmisten joukossa eroryhmän
 1038 järjestäjänä. Osallistujien palaute oli erinomaista ja sateenkaari erityisyys ja -vertaisuus koettiin
 1039 ryhmässä tärkeänä asiana. Erotilanteissa annettiin myös ammatillista tukea, ks. luku 5.2.

1040

1041 *Ryhmänohjaajakoulutus*

1042 Perhesuhdekeskuksen aloitteesta Seta alkoi suunnitella ja koordinoida yhteistä
 1043 ryhmänohjaajakoulutusohjelmaa yhteistyössä jäsenjärjestöjen kanssa. Yhteisellä
 1044 ryhmänohjaajakoulutuksella voidaan taata eri puolilla Suomea tapahtuvan ryhmätoiminnan laatua
 1045 ja turvallisuutta sekä tarjota jäsenjärjestöille ja vapaaehtoisille mahdollisuuden kehittää
 1046 osaamistaan. Perhesuhdekeskus oli aktiivisesti mukana suunnittelemassa koulutusohjelmaa, jonka
 1047 ensimmäinen osa toteutetaan keväällä 2018.

1048

1049 **Ammatillinen tuki haastavissa perhetilanteissa**

1050 Perhesuhdekeskus aloitti kehittämään sateenkaari-ihmisten ja heidän läheistensä palveluohjausta
 1051 ammatillista neuvontaa ja tukea valtakunnallisesti tarjoavien Setan jäsenjärjestöjen palveluihin.
 1052 Kyseisten järjestöjen (Transtukipiste, HeSeta, Sateenkaariperheet ja Sinuiksi-palvelu) kanssa
 1053 tehtiin yhteistyötä ja kehitettiin palveluohjausmallia. Työ synnytti paljon hyvää: kunkin järjestön
 1054 omien palveluiden kohderyhmän tarkentamista, palvelumuotoilua, järjestöjen tarjoamien
 1055 palveluiden rajapintojen hiomista ja keskinäisen palveluohjauksen edistämistä. Malli tulee
 1056 näkyväksi asiakkaille vuoden 2018 aikana.

1057 Perhesuhdekeskus tarjosi ammatillista tukea sateenkaari-ihmisten perhetilanteissa puhelinpalvelun
 1058 ja tapaamisten muodossa. Puhelinpalvelu oli 14.8. lähtien auki kahdesti viikossa kahden tunnin
 1059 ajan. Yhteydenottoja tuli yhteensä 19 viikon aikana 30 kpl, mikä on hyvä määrä vasta aloitetulle
 1060 palvelulle. Yleisimmät yhteydenoton syyt olivat ongelmat pari- tai monisuhteessa, uusperheen
 1061 haasteet sekä eroajatus tai erotilanne.

1062 Puhelinpalvelusta tehtiin tarpeen mukaan jatko-ohjausta muihin palveluihin (julkiset ja kolmannen
 1063 sektorin palvelut, muut sateenkaarijärjestöt) tai tapaamisiin (tukikeskusteluihin)
 1064 Perhesuhdekeskuksen perhetyöntekijän kanssa. 45–90 minuutin mittaisia tukikeskusteluja
 1065 järjestettiin kasvotusten, Skypen välityksellä tai puhelimitse kunkin asiakkaan kanssa yhdestä
 1066 viiteen kertaa pääasiassa maanantai- ja torstai-iltaisain. Tukikeskustelut aloitettiin 21.8. ja niitä oli 18
 1067 viikon aikana yhteensä 31 kpl 14 eri henkilön tai perheen kanssa. 17 tukikeskustelussa oli läsnä

1068 yksi henkilö ja 14 keskustelussa kaksi henkilöä. Yleisimmät aiheet tukikeskusteluissa olivat
1069 ongelmat pari- tai monisuhteessa, eroajatus ja uusperheen haasteet.

1070 Näyttää siltä, että perhesuhteita tukevalle ammatilliselle tuelle on tarvetta, sillä sateenkaari-ihmiset
1071 löysivät palvelut melko nopeasti rakkaussuhdeongelmiin, erotilanteisiin ja uusperheen haasteisiin
1072 liittyen. Apilaperheitä ja läheisiä ei vielä juurikaan tavoitettu ammatillisen tuen palveluilla.

1073

1074

1075 6. Tukipalvelut

1076

1077 Jäsenpalvelujen kehittäminen

1078 Sateenkaariperheet ry:n vuoden 2017 jäsenmaksun maksaneiden jäsenten määrä oli vuoden
1079 lopussa 963 (edellisten vuosien jäsenmäärät: 895, 843, 790, 641 ja 477). Toimintansa kautta
1080 yhdistys tavoitti lisäksi satoja henkilöitä, jotka eivät ole yhdistyksen jäseniä. Suuri osa yhdistyksen
1081 tilaisuuksiin osallistuneista perheistä ei ole yhdistyksen jäseniä. Osa tilaisuuksiin osallistujista
1082 pelkää leimautumista, jos liittyvät jäseniksi. Toimintavuoden alussa kerättiin vastauksia
1083 ensimmäiseen, laajaan jäsenkyselyyn, josta saatiin paljon lisätietoa jäsenten toiveista toiminnan
1084 suhteen (ks luku 4.2.). Uusille jäsenille alettiin lähetetään kattava paketti tietoa yhdistyksen
1085 toiminnasta ja uusimmat oppaat.

1086

1087 Viestintä

1088 Yhdistyksen Facebook-sivujen seuraajien määrä nousi toimintavuoden aikana 3700:sta 4000:aan.
1089 Yhdistyksen uutiskirje julkaistiin seitsemän kertaa. Uutiskirje lähetetään sähköpostitse kaikille
1090 jäsenille ja 600 yhteistyökumppanille. Se julkaistaan myös kotisivuilla, Facebookissa ja
1091 keskustelupalstoilla. Sen laajuus on 20–40 liuskaa. Jäsen- ja muuta sisäistä tiedotusta tehdään
1092 lisäksi sähköpostilistojen ja Facebook-ryhmien kautta. Lisäksi yhdistys tiedottaa toiminnastaan
1093 Twitterissä aktiivisen vapaaehtoisen voimin. Yhdistyksen nettisivuilla käytiin toimintavuoden aikana
1094 90 000 kertaa, missä oli kasvua 65% edelliseen vuoteen verrattuna. Avioliittolain voimaantumiseen
1095 liittyvä tiedotus saattoi olla yksi syy tähän. Yksittäisiä kävijöitä oli 55 000. Syyskaudella aloitettiin
1096 nettisivujen siirtäminen uudelle alustalle ja sisältöjen uudistaminen. Kappaleessa 2.1. on listattu
1097 vuoden aikana lähteneet tiedotteet.

1098 Avioliittolain voimaantumiseen maaliskuussa liittyi myös lukuisia muutoksia sosiaaliturvaan. Näiden
1099 muutosten tiedottamiseksi perheille koordinoitiin yhdessä Kelan ja Setan kanssa laaja
1100 tiedotusprojekti, jonka aikana kerättiin olennainen tieto Setan nettisivuille ja tiedotettiin asioista
1101 some-kampanjalla.

1102 Yhdistys välittää tietoa lapsiperheiden moninaisuudesta sekä omasta toiminnastaan myös
1103 jakamalla esitteitään, tekemällä koulutuskäyntejä sekä osallistumalla erilaisiin seminaareihin ja
1104 tapahtumiin. Vuoden aikana painatettiin suuret määrät esitteitä ja oppaita. Uusintapainokset
1105 koululaisen oppaasta, ero-oppaasta sekä oppaasta kouluille ja päiväkodeille. Tuotettiin 5-
1106 minuuttisia videoita erilaisista sateenkaariperheistä koulutus- ja tiedotuskäyttöön.

1107 Yksi merkittävä viestinnän muoto on toimittajien kanssa tehtävä yhteistyö. Osa toimittajista halusi
1108 tehdä haastattelun yhdistyksen edustajan kanssa, mutta suurin osa halusi ehdotuksia
1109 näkökulmasta, tietoja kirjoittamansa artikkelin pohjaksi tai haastateltavia perheitä. Nimenomaan
1110 äitiyslakiin, avioliittolain uudistukseen ja hedelmöityshoitojen syrjimättömyyteen liittyvissä
1111 kysymyksissä tehtiin myös hyvin aktiivista mediatyötä tarjoamalla uutisia, tarinoita ja haastateltavia
1112 medialle.

1113

1114

1115 Hallinto

1116 Yhdistyksen kevätkokous 25.3. vahvisti edellisen vuoden tilinpäätöksen. Syyskokous 24.11.
1117 vahvisti seuraavan vuoden toimintasuunnitelman ja talousarvion, valitsi hallituksen vuodelle 2018
1118 sekä vahvisti yhdistyksen perhepoliittisen ohjelman vuosille 2018-2022.

1119 Vuoden 2017 hallitus valittiin syyskokouksessa 2016. Hallitukseen valittiin puheenjohtaja,
1120 kahdeksan varsinaista jäsentä ja kaksi varajäsentä. Hallitus järjestäytyi ensimmäisessä
1121 kokouksessaan 28.1. seuraavasti:

1122	Krister Karttunen	puheenjohtaja
1123	Tiia Kovanen	varapuheenjohtaja
1124	Marjukka Irni	
1125	Juha-Pekka Hippi	
1126	Petri Segerholm	
1127	Tiia Sudenkaarne	
1128	Anu Kantola	
1129	Emil Hellsten	
1130	Sari Kempainen	varajäsen
1131	Markus Oja	varajäsen

1132 Hallituksen sihteerinä toimi toiminnanjohtaja Juha Jämsä. Hallitus nimesi keskuudestaan
1133 juhluvuositoimikunnan ja sukupuolen moninaisuuden työryhmän. Hallitus kokoontui kautensa
1134 (1.1.–31.12.) aikana seitsemän kertaa.

1135

1136 Henkilöstö

1137 Yhdistyksen palveluksessa jatkoivat toiminnanjohtaja, järjestösihteeri, vertaistoiminnan
1138 koordinaattori, tutkija sekä Kaikkien perheiden Suomi -hankkeen projektipäällikkö ja suunnittelija.
1139 Koulutussuunnittelijan pesti päättyi toukokuussa. Perhesuhdekeskus-toimintaan rekrytoitiin
1140 projektipäällikkö ja perhetyöntekijä.

1141 Työntekijöiden hyvinvoinnin varmistamiseksi tarjottiin henkilökunnalle yleislääkäritasoinen
1142 sairaanhoito työterveyshuollon osana sekä kulttuuri- ja liikuntasetelit. Henkilöstölle myönnettiin
1143 myös työmatkaetu paikallisliikenteen matkalippuseteloinä. Työhyvinvointipäivä järjestettiin kaksi
1144 kertaa toimintavuoden aikana. Osalle henkilöstöä järjestettiin työnohjausta, muut eivät kokeneet
1145 tarvitsevansa. Kehityskeskustelu järjestettiin vuoden aikana kerran kullekin työntekijälle.

1146

1147 Toimitilat

1148 Yhdistyksen toimitila Kurvi sijaitsee Helsingin Sörnäisissä osoitteessa Hämeentie 29. Toimitilaan
1149 muutettiin vuonna 2016. Kurvissa on 9 työpistettä 8 työhuoneessa sekä iso ryhmä/koulutustila,
1150 kopiohuone, varasto ja tilava keittiö. Neliöitä tilassa on 234. Toimitila tulee olemaan riittävän
1151 kokoinen useampien vuosien ajan.

1152

1153 Talous

1154 Varsinaisen toiminnan kulut nousivat 22% edelliseen vuoteen verrattuna. Kasvu johtui ennen
1155 kaikkea Perhesuhdekeskus-toiminnan käynnistämisestä ja Kaikkien perheiden Suomi –hankkeen
1156 edellistä vuotta suuremmista kuluista. Yleisavustetun perustoiminnan kulut sen sijaan pysyivät
1157 samalla tasolla, koska yleisavustukseen ei saatu korotusta vertaistoiminnan toimintakuluihin. Muut
1158 avustukset pysyivät suurin piirtein entisellä tasolla. Vuoden 2017 toimintaa rahoittivat Stea,
1159 Opetus- ja kulttuuriministeriö, Ulkoministeriö, Helsingin kaupunki, Tampereen kaupunki, Turun
1160 kaupunki ja Kansan sivistystyön liitto. Toiminnan tuotot pysyivät korkealla ja koostuvat pääosin
1161 leirimaksuista, mutta myös koulutustuotoista.

1162 Taulukko: Varsinaisen toiminnan kulujen kasvu

1163	2017	617 306,75
1164	2016	506 669,86
1165	2015	529 184,86€
1166	2014	411 217,86€
1167	2013	357 028,55€
1168	2012	145 899,37€
1169	2011	35 800,63€

1170 Jäsenmaksukertymä kasvoi jälleen uuteen ennätykseen, 10 565 euroon. Tarvikemyynnin tuotot
1171 sen sijaan vähenivät edelleen. Lahjoituksia ja keräystuottoja kertyi vuonna 2017 yhteensä 1 165,16
1172 euroa.

1173 Tilikauden ylijäämä oli 5 961,57 euroa ja yhdistyksen oma pääoma kasvoi 57 884,81 euroon.
1174 Talouden nykyiseen kokoon nähden oma pääoma on edelleen riittämätön. Tämä johtuu toiminnan
1175 kulujen nopeasta kasvusta viime aikoina.

1176 Vuonna 2017 taloussääntöä tarkennettiin ja toimitettiin tositetarkastus.

1177
1178

7. LIITE 1: Koulutukset

1179

1180

1181 KOULUTUKSET 2017

1182

Ammatilliset koulutukset	Paikka	Pvm	Osallist.	Kesto (min.)	Kouluttaja(t)
Kättilöopiskelijat	Jyväskylä	12.1.	33	90	Nevala, Korhonen
Kasvatustieteen opiskelijat	Oulu	12.1.	11	90	Ranta, Häivälä
Lähihoitajaopiskelijat	Savonlinna	18.1.	80	90	Nevala, Myöhänen
Seksuaalikasvattajaopiskelijat	Helsinki	7.2.	11	90	Nevala
Seksuaaliterapeuttiopiskelijat	Helsinki	17.2.	24	90	Niittyinen
Luokanopettajaopiskelijat	Rovaniemi	21.2.	36	90	Nevala
Varhaiskasvatuksen opiskelijat	Rovaniemi	21.2.	23	90	Nevala
Lähihoitajaopiskelijat	Oulu	22.2.	120	180	Nevala, Juola
Lastenhoitajat ja perhekummit	Helsinki	8.3.	18	120	Nevala
Sote-alan opiskelijat	Helsinki	13.3.	20	60	Nevala, Väisänen
Sote-alan opiskelijat	Helsinki	13.3.	20	60	Nevala, Väisänen
Lasten ja nuorten klinikan hoitohenkilökunta	Turku	14.3.	40	60	Nevala
Koulunkäynnin ohjaajat	Oulu	30.3.	25	90	Nevala, Häivälä
Varhaiskasvatuksen ja luokanopettajaopiskelijat	Oulu	31.3.	115	90	Nevala, Kantanen

Luokanopettajaopiskelijat	Helsinki	5.4.	13	90	Nevala
Lastenhoitajat	Tampere	6.4.	20	120	Nevala
Sosionomi-, toimintaterapeutti- ja sairaanhoitajaopiskelijat	Jyväskylä	20.4.	20	120	Nevala, Puustinen
Varhaiskasvatuksen, luokanopettaja- ja aineenopettajaopiskelijat	Jyväskylä	20.4.	8	120	Nevala, Puustinen, Korhonen
Avoin nettiluento*		4.5.	10	30	Aarnio
Avoin nettiluento*		4.5.	10	30	Aarnio
Avoin koulutus	Tampere	9.5.	75	315	Forsström, Huuska, Salakka, Autere, Aarnio, Nevala ja Niittyinen
Lasten ja nuorten erityisohjaaja- sekä perhepäivähoitajaopiskelijat	Forssa	17.5.	25	120	Forsström
Avoin nettiluento*		18.5.	10	30	Nevala
Avoin nettiluento*		18.5.	10	30	Nevala
Terveystiedon opettajat	Vanhakaupunki	23.5.	11	120	Forsström
Sosionomi-, toimintaterapeutti- ja sairaanhoitajaopiskelijat	Jyväskylä	23.5.	20	120	Korhonen, Puustinen
Varhaiskasvatuksen henkilöstö	Liminka	23.5.	83	135	Nevala, Makkonen
Varhaiskasvatuksen henkilöstö	Helsinki	14.6.	4	90	Nevala
Kirkon perhetyötä tekeviä työntekijöitä	Helsinki	12.9.	12	60	Nevala
Lahden ensi- ja turvakodin työntekijät	Lahti	11.9.	28	135	Segerholm
Neuvolan terveydenhoitajille, perheohjaajille ja lääkäreille	Vantaa	4.10.	115	75	Niittyinen
Terveystiedon aineenopettajat	Jyväskylä	18.11.	30	60	Korhonen, Puustinen
Käsityön ja kotitalouden aineenopettajaopiskelijat	Helsinki	27.11.	20	90	Segerholm
Lähihoitaja- ja nuoriso- ja vapaa-ajanohjaaja-opiskelijat	Tuusula	18.12.	30	90	Alavesa

OSALLISTUJIA YHTEENSÄ: 1130

OPPITUNTEJA (á 45 min.) YHT: 73

Kohderyhmä- ja sisäiset koulutukset	Paikka	Pvm	Osallist.	Kesto (h)	Kouluttaja
Paikallistoiminnan kehittämispäivät	Helsinki	25.-26.3.	11	18	Niittyinen, Jämsä
Perhevalmennus iltakurssi kevät	Helsinki	7.3.-4.4.	25	20	Nevala, Niittyinen, Jämsä
Vapaaehtoiskouluttajien täydennyskoulutus	Helsinki	8.-9.4.	10	18	Nevala, Aarnio
Miten lapsia tehdään	Kotka	24.4.	10	2	Segerholm, Haverinen
Arjessa jaksaminen ja voimavarat pikkulapsiperheissä - keskustelutilaisuus	Jyväskylä	30.4.	3	2	Kajalehto
Miten lapsia tehdään	Tampere	3.5.	9	3	Nevala
Transihmisten perheissä elävien lasten hyvinvointi ja kokemukset	Tampere	7.5.	50	0,5	Aarnio
Rakkaussuhdetuokio	Helsinki	13.5.	8	4	Väisänen
Sateenkaariperheiden lasten hyvinvointi ja kokemukset	Helsinki	28.6.	18	2	Aarnio
Sutinaa suhteeseen	Helsinki	29.6.	16	1,5	Väisänen
Miten lapsia tehdään	Helsinki	30.6.	14		Moring
Miten miehet tekevät lapsia	Helsinki	1.7.	8	1,5	Segerholm
Seksuaali- ja sukupuolivähemmistö ja mielenterveys	Hämeenlinna	6.9.	30	0,5	Väisänen, Nevala
Rakkaussuhdetoiminnan vapaaehtoiskoulutus	Nokia	15.-16.9.	12	7	Väisänen, Nevala
Lahjasoluluento	Helsinki	21.9.	27	2	Vihko
Perhevalmennus iltakurssi syksy	Helsinki	12.9.-10.10.	15	20	Niittyinen, Nevala
Rikasta minua -parisuhdekurssi	Jyväskylä	20.-22.10.	16	12	Hynninen, Ruusunen
Sateenkaari-ihmisten vanhempien ryhmä	Espoo	26.10.	6	1,5	Väisänen, Nevala
Perhevalmennus vkloppukurssi	Kangasala	3.-5.11.	5	20	Niittyinen, Nevala
Läheisyys, seksuaalisuus, seksi	Helsinki	14.11.	10	1,5	Forsström
Rakkaussuhdetuokio	Helsinki	16.11.	10	3	Väisänen, Nevala

Rakkaussuhdetuokio	Turku	17.11.	8	3	Kaarto, Nurmi
Rakkaussuhdetuokio	Oulu	28.11.	8	3	Väisänen, Nevala
Miten lapsia tehdään	Jyväskylä	28.11.	6	2	Korhonen

OSALLISTUJIA YHTEENSÄ: 335
OPPITUNTEJA (á 45 min.) YHT: 198

1184

1185

1186 * **Nettiluentojen katselukerrat** (yllä olevissa listauksissa vain suorana koulutusta seuranneet)

Luennon nimi	Luentopäivä	Luennoitsija	Tilasto ajalta	Sivun katselut
Suomalaisten sateenkaariperheiden lasten ja nuorten hyvinvointi	4.5.2017	Kia Aarnio	4.5.2017-19.12.2017	93
Eläminen suomalaisessa sateenkaariperheessä: Lasten ja nuorten kokemukset	4.5.2017	Kia Aarnio	4.5.2017-19.12.2017	156
Sateenkaariperheen lapsi aloittaa päivähoiton	18.5.2017	Sanna Nevala	18.5.2017-19.12.2017	186
Päivähoito ja sateenkaariperheet	18.5.2017	Sanna Nevala	18.5.2017-19.12.2017	157

1187

1188 **Nettikurssin ”Perheitä sateenkaaren väreissä” on vuoden 2017 aikana suorittanut 34 henkilöä.**

1189

1190

1191

1192 **8. LIITE 2: Kaikkien Perheiden Suomi –hankkeen**

1193 **toimintakertomus**

1194

1195 **Perhevapaat, tapaamisoikeudet ja työelämä**

1196

1197 **Kaikkien perheiden Suomi -hankkeen toimintakertomus 2017**

1198

1199 Kaikkien Perheiden Suomi on vuosina 2013–2019 toimiva vaikuttamistyön hanke,
 1200 jonka takana on Monimuotoiset perheet -verkosto ja sen kymmenen jäsenjärjestöä¹.
 1201 Kaikkien perheiden Suomi I -hanke toimi RAY:n rahoittamana vuosina 2013–2017 ja

¹ [1] Verkoston järjestöt ovat Adoptioperheet ry, KÄPY – Lapsikuolemaperheet ry, Lapsettomien yhdistys Simpukka ry, Familia ry, Perhehoitoliitto ry, Sateenkaariperheet ry, Suomen Monikkoperheet ry, Suomen nuoret lesket ry, Suomen Uusperheiden Liitto ry ja Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry.

1202

1203

1204

KPS II -hanke jatkaa edeltäjänsä työtä Sosiaali- ja terveysministeriön avustusyksikön rahoittamana vuosina 2017–2019.

1205

1206

1207

1208

Hankkeen tehtävä on tuottaa tietoa perheiden monimuotoisuudesta ja viedä tämä tieto perheitä koskevien päätösten taustalle sekä palvelujärjestelmän kehittäjien käytettäväksi. KPS II -hankkeeseen tiedontuotanto ulotettiin myös työelämän toimijoihin.

1209

1210

Hankkeessa toimii kaksi täysipäiväistä työntekijää.

1211

1212

1213 **Verkoston toiminnan tavoitteet 2017 - 2019**

1214

1215

Verkosto asetti toiminnalleen seuraavat tavoitteet:

1216

1217

1218

1219

1220

1221

1222

1223

1224

1225

1226

1227

1228

1229

1230

1231

1232

1233

1234

1235

1236

1237

1238

1239

1240

1241

1242

1. Tavoitteena on monimuotoisten perheiden yhdenvertaisuuden lisääntyminen yhteiskunnallisesti, työelämässä ja palveluissa.
2. Palvelujärjestelmän rakenteelliselle tasolle suuntautuva vaikuttaminen, erityisesti lapsi- ja perhepalveluja uudistavassa hallituksen kärkihankkeessa 2016 – 2019.
3. Työn ja perheen yhteensovittamisen parantaminen monimuotoisten perheiden osalta yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa. Erityishuomio on niissä perherakenteeseen liittyvissä tekijöissä, joilla on vaikuttavuutta työhön pääsemiseen, työssä pysymiseen ja työssä jaksamiseen.
4. Perheiden monimuotoisuuteen liittyvän tiedon kerääminen sekä tiedon vieminen päättäjien, palvelujärjestelmän sekä työelämätoimijoiden tietoisuuteen.
5. Tutkijaverkoston luominen yhteistyössä THL:n, Työterveyslaitoksen, Suomen akatemian WEAll-hankkeen sekä Jyväskylän Yliopiston Perhetutkimuksen yksikön kanssa, jotta tutkimustieto monimuotoisista perheistä lisääntyisi.
6. Verkostomaisen vaikuttamistyön käytäntöjen vahvistaminen ja vakiinnuttaminen sekä verkoston pysyvien toimintarakenteiden luominen.
7. Verkoston yhteisten perhepoliittisten, palvelujärjestelmään sekä työelämään kohdistuvien viestien päivittäminen ja yhdessä sovittujen viestien edistäminen verkostomaisen vaikuttamisen keinoin.
8. Erilaisiin perheisiin kohdistuvan leimaamisen ja syrjinnän väheneminen. Erityishuomio rasistisen syrjinnän vähentämisessä.
9. Ammattilaisten tietoisuuden lisääntyminen perheiden monimuotoisuudesta.
10. Verkoston järjestöjen vaikuttamistyön osaamisen vahvistaminen sekä vaikuttamistyön hyvien käytäntöjen levittäminen järjestökentälle.

1243

1244

Hankevuosi 2017

1245

1246

Teema: Lasten ja perheiden palvelujen kokonaisuudistus

1247

1248 Hankevuonna 2017 verkosto otti teemaksi LAPE-uudistuksen eli lasten, nuorten ja
 1249 perheiden palvelujen kokonaisuudistuksen. Hanketyöntekijöiden työaika kului
 1250 paljon LAPE-prosesseissa mukana olemiseen ja tiedon viemiseen sinne, missä
 1251 palvelujärjestelmää parhaillaan vahvasti kehitetään.

1252

1253 LAPE-kärkihankkeen yksi neljästä peruslähdekohdasta on perheiden
 1254 monimuotoisuus. Hankkeessa on suuri tiedon tarve koskien sitä, kuinka erilaiset
 1255 perheet olisi huomioitava palveluissa kautta linjan. Kuitenkaan selkeitä linjauksia
 1256 lasten ja perheiden parissa työskentelevien ammattilaisten
 1257 täydennyskoulutukseen nimenomaan tästä näkökulmasta ei ole laadittu, eikä
 1258 myöskään ole näköpiirissä tapoja, joilla ammattiin opiskelevia koulutettaisiin
 1259 järjestelmällisesti ja laajamittaisesti tähän teemaan.

1260

1261 Järjestöt pyrkivät toteuttamaan koulutuksia mahdollisuuksien mukaan, mutta
 1262 ilman järjestelmätasolle integroitua koulutuskokonaisuuksia ei ammattilaisten
 1263 osaaminen tule pitkään aikaan kattamaan perheiden monimuotoisuutta.

1264

1265 **Vuonna 2017 hankkeen toiminnassa saavutettiin seuraavia tavoitteita:**

1266

- 1267 - Osallistuttiin aktiivisesti Lasten ja perheiden palvelujen kokonaisuudistuksen
- 1268 maakuntavaiheen työhön
 - Osallistuttiin LAPEn ohjausryhmätyöskentelyyn
 - Osallistuttiin olennaisiin LAPEn alla toimiviin työryhmiin
 - Koulutettiin muutosagentteja kahdesti
 - Oltiin mukana perhekeskustoiminnan suunnittelussa ja ollaan osallisena Lastensuojelun keskusliiton vuoden 2017 avustusehdotuksessa rahoituksen saanutta perhekeskustoiminnan koordinaatiohanketta
 - Osallistuttiin maakunnallisiin hankkeisiin, erityisenä yhteistyökumppanina EkSote.
- 1278 - Tehtiin hankkeen arviointisuunnitelma
- 1279 - Toteutettiin kuntavaalikampanja keväällä sekä muodostettiin verkoston maakuntavaalitavoitteet syksyllä 2017
- 1280 - Tehtiin verkoston oma perhevapaamalli, nk. Lapsilähtöinen perhevapaamalli (<https://monimuotoisetperheet.fi/perhevapaamalli/>)
- 1281 - Osallistuttiin kahdesti Sosiaali- ja terveysministeriön järjestämiin perhevapaakuulemisiin, ensin kick-off-tilaisuuteen yhtenä kuudesta paikalle kutsutusta järjestöedustajasta ja myöhemmin myös perhejärjestöille suunnattuun kuulemiseen
- 1282 - Osallistuttiin perhevapaista käytävään julkiseen keskusteluun sosiaalisessa mediassa ja laadittiin kannanotto perhevapaista yhteistyössä SAK:n kanssa
- 1283 - osallistuttiin lain lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta kokonaisuudistuksen seurantatyöryhmään, tavattiin varsinaisen työryhmän jäseniä sekä lausuttiin työryhmän mietinnöstä
- 1284 - Laadittiin järjestöjen yhteinen kannanotto: Maakuntien ja järjestöjen yhteistyö turvattava sote-uudistuksessa
- 1285 - koostettiin järjestöjen olemassa olevaa työelämää koskevaa tietoa
- 1286 - toteutettiin monimuotoisille perheille suunnattu työelämän käytäntöjä kartoittava kysely
- 1287 - kerättiin tietoa siitä, kuinka järjestöt ovat tähän mennessä pyrkineet vaikuttamaan työelämään

1299

1300

1301

1302

1303

1304

1305

1306

1307

1308

1309

1310

1311

1312

1313

1314

1315

1316

1317

1318

1319

1320

1321

1322

1323

1324

1325

1326

1327

1328

1329

1330

1331

1332

1333

1334

1335

1336

1337

1338

1339

1340

1341

1342

1343

1344

1345

- Tehtiin yhteistyötä Väestöliiton Perheystävällisesti työelämässä -hankkeen kanssa ja järjestettiin ensimmäinen yhteinen koulutustilaisuus
- osallistuttiin työelämä tutkimuksen päiville omalla työryhmällä "suru töissä". Aihekokonaisuus oli ensimmäistä kertaa esillä työelämän tutkimuspäivillä.
- koottiin verkoston järjestöjen hallitusten näkemyksiä verkoston vakiinnuttamisen tavoista
- Järjestettiin verkoston järjestöjen työntekijäpäivä Peurungassa syyskuussa 2017, päivien teema oli SOTE ja LAPE ja päivillä perehdyttiin siihen, kuinka käynnissä olevat sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistukset sekä lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelma vaikuttavat järjestöjen sekä niissä työskentelevien ihmisten toimintakenttään
- jatkettiin yhteistyötä Emma & Elias -ohjelman kanssa
- perustettiin perheiden monimuotoisuuteen keskittyvä tutkijaverkosto sekä sille Facebook-ryhmä
- osallistuttiin sosiaali- ja terveysalan valtakunnallisille messuille sekä koulutettiin ammattilaisia
- Kirjoitettiin artikkeleita perheitä kohtaavien ammattilaisten ammattilehtiin

Verkosto palkittiin vuoden 2017 marraskuussa Alli Paasikiven säätiön ensimmäisellä Perheteko-palkinnolla.

Palkinnon perusteena on innovatiivinen ja luottamukseen perustuva vaikuttava yhteistyö järjestöjen välillä sekä tulokellinen toiminta perheiden monimuotoisuuden tuomiseksi lapsia, nuoria ja perheitä koskevan keskustelun sekä päätöksenteon keskiöön.

Toiminnan mittarit

Vuoden aikana erilaisia poliittiseen vaikuttamiseen tähtääviä tapaamisia oli 85 (64 vuonna 2016, 54 vuonna 2015). Näitä olivat erilaiset yksittäisten päättäjien tapaamiset, puoluekokoukset ja risteilyt, työryhmäosallistumiset ja erilaiset kuulemiset (LAPE, perhevapaaudistus, lapsen huolto- ja tapaamisoikeus).

Hankkeella on sosiaalisessa mediassa tilit Facebookissa, Twitterissä ja Instagramissa. Työntekijät julkaisivat perheiden moninaisuuteen liittyvää ajankohtaista uutisointia. Hankkeen Facebook- sivustolla oli vuoden 2017 lopussa 2046 tykkääjää (1871 vuoden 2016 lopussa). Twitter-tilin seuraajamäärä oli vuoden lopussa 2652 (1962 vuoden 2016 lopussa). Mediaseuranta otettiin käyttöön syyskuussa 2017 ja ajalla syys-joulukuu 2017 mediaseurannan mukaisia artikkeleita oli 51. Lukijoita näillä artikkeleilla oli 3392294.

Hankkeen hallinto, talous ja arviointi

Kaikkea hankkeen toimintaa suunnitteli ja ohjasi johtoryhmä, joka koostuu kunkin jäsenjärjestön toiminnanjohtajista. Johtoryhmä kokoontui vuonna 2017 viisi kertaa

- 1346 koko päivän kokoukseen, joista yksi verkoston toiminnan vakiinnuttamista koskeva
1347 kokous. Hanketta hallinnoivana järjestönä toimi Sateenkaariperheet ry.
- 1348
- 1349 Hankkeen kokonaiskustannukset vuoden 2017 aikana olivat 185167,39 €². Suurin osa
1350 kuluista oli henkilöstökuluja 101769,05 €, toimintakuluja 48247,55€, joista
1351 painatuskuluja 22108,58 € ja ostettuja palveluja 15 247,42 €, sekä toimitilakuluja
1352 10731,36 €.
- 1353
- 1354 Hankkeen ulkopuolelta tehdyt hankinnat kilpailutettiin voimassa olevan hankintalain
1355 mukaisesti. Hankinnat olivat pienhankintoja. Hankkeen taloutta seurattiin
1356 säännöllisesti johtoryhmän kokouksissa ja talousarvion hyväksyi Sateenkaariperheet
1357 ry:n hallitus.
- 1358
- 1359 Arviointi toteutettiin suunnitelman mukaisesti itsearviointina. Lisäksi ammattilaisille ja
1360 opiskelijoille suunnatuista koulutustilaisuuksista sekä verkoston yhteisistä
1361 tapahtumista on pyydetty palaute, joka toimii arvioinnin tukena ja työn kehittämisen
1362 välineenä. Kaikki opiskelijoilta sekä ammattilaisilta saatu palaute osoittaa, että
1363 koulutus on koettu tarpeelliseksi ja hyödylliseksi. Tieto monimuotoisten perheiden
1364 erityispiirteistä ja kohtaamisen merkityksestä kuuluu harvoin oppilaitosten omaan
1365 opetustarjontaan ja tiedon saaminen koetaan arvokkaana lisänä omaan
1366 ammattitaitoon. Tiedon saaminen vähentää stereotyyppistä ajattelua erilaisista
1367 perhetyypeistä ja muokkaa asenteita myönteisempään suuntaan.
- 1368
- 1369 Myös verkoston jäsenjärjestöjen työntekijöiden palaute yhteisistä tapahtumista on
1370 ollut positiivista. Tapahtumat ovat lisänneet työntekijöiden tietoisuutta hankkeesta
1371 sekä LAPE- ja SOTE- uudistuksista, verkoston muista järjestöistä ja niiden toiminnasta
1372 sekä luoneet mahdollisuuksia yhteiselle toiminnalle ja kollegiaalisen vertaistuen
1373 saamiselle. Myös hankkeen työntekijät ovat tulleet lähemmäksi omaa työtä ja
1374 yhteydenotto heihin on näin ollen helpottunut.
- 1375
- 1376 Suoraan hankkeen ja työntekijöiden toimintaa arvioiva väliarviointikysely verkoston
1377 järjestöjen toiminnanjohtajille toteutettiin 11/2017. Kyselyssä toiminnanjohtajat
1378 (n=8/10) arvioivat hankkeelle 2 asetettuja tavoitteita, niistä sopimista ja
1379 tiedottamista. Lisäksi arvioinnin kohteena olivat LAPE-uudistus ja siihen liittyvä
1380 työskentely sekä messujärjestelyt, hankkeen toiminnan eteneminen, resurssien
1381 tasapuolinen kohdentuminen jäsenjärjestöihin ja sisäinen sekä ulkoinen viestintä.
1382 Tulokset esiteltiin johtoryhmälle 12/2017. Niiden mukaan hanke toimii tuloksellisesti
1383 ja vastuullisesti. Työntekijöiden resurssit jakautuvat tasapuolisesti ja viestintä
1384 yhteistyökumppaneiden välillä on toimivaa. Jokainen mukana oleva jäsenjärjestö on
1385 kokenut voivansa vaikuttaa hankkeessa määriteltyihin tavoitteisiin. Yhteistyö on
1386 tuonut lisää osaamista järjestöjen vaikuttamistyön osaamiseen ja vapauttanut
1387 resursseja järjestöjen omaan perustehtävään. Verkoston toiminta koetaan myös
1388 toiminnanjohtajille tärkeänä vertaistukena omassa työssä järjestön esimiestehtävissä.
1389 Väliarviointiraportti valmistuu tammikuussa 2018 ja sen on luettavissa verkoston
1390 www-sivuilla.
- 1391

² Perustuu alustavaan tuloslaskelmaan. Vuoden 2017 lopullisen tuloksen vahvistaa Sateenkaariperheet ry:n hallitus ja tämän toimintakertomuksen luvut korjataan tämän jälkeen vastaamaan lopullista tulosta.

1392

1393

1394

1395

1396

1397

1398

Arviointi perustuu tarkoituksenmukaisuuteen. Se toteutuu jatkuvana ja sillä pyritään hyödyttämään hankkeen toimintaa. Arvioinnin kohteena ovat toiminnan prosessit, työskentely, tuotokset ja vaikuttavuus. Tavoitteena on tuottaa tietoa hankkeen toiminnan vaikutuksista ja vaikuttavuudesta sekä parantaa tulosten laatua. Jatkuvalla arvioinnilla on myös kyetty näkemään prosessien toimivuus, kustannustehokkuus sekä toimintaan liittyvät riskitekijät.

